

MINISTARSTVO ODBRANE I ORUŽANE SNAGE BOSNE I HERCEGOVINE

Brošura

Brošura Ministarstva odbrane i Oružanih snaga BiH

april 2011. godine

izdavač: Ured za odnose s javnošću Ministarstva odbrane BiH

za izdavača: Uma Sinanović

saradjuju: Amela Mostarlić, Mirko Gašević, Ahmed Čuprija,
Said Huremović, Jasmina Omerbegović, Miljan Janković i Zemka Seferagić.

lektor: Miodrag Filimonović

Tehničku pripremu i štampanje finansirao NATO štab u Sarajevu

Ured za odnose s javnošću Ministarstva odbrane BiH

adresa: Hamdije Kreševljakovića 98 – Sarajevo

e-mail: info@mod.gov.ba

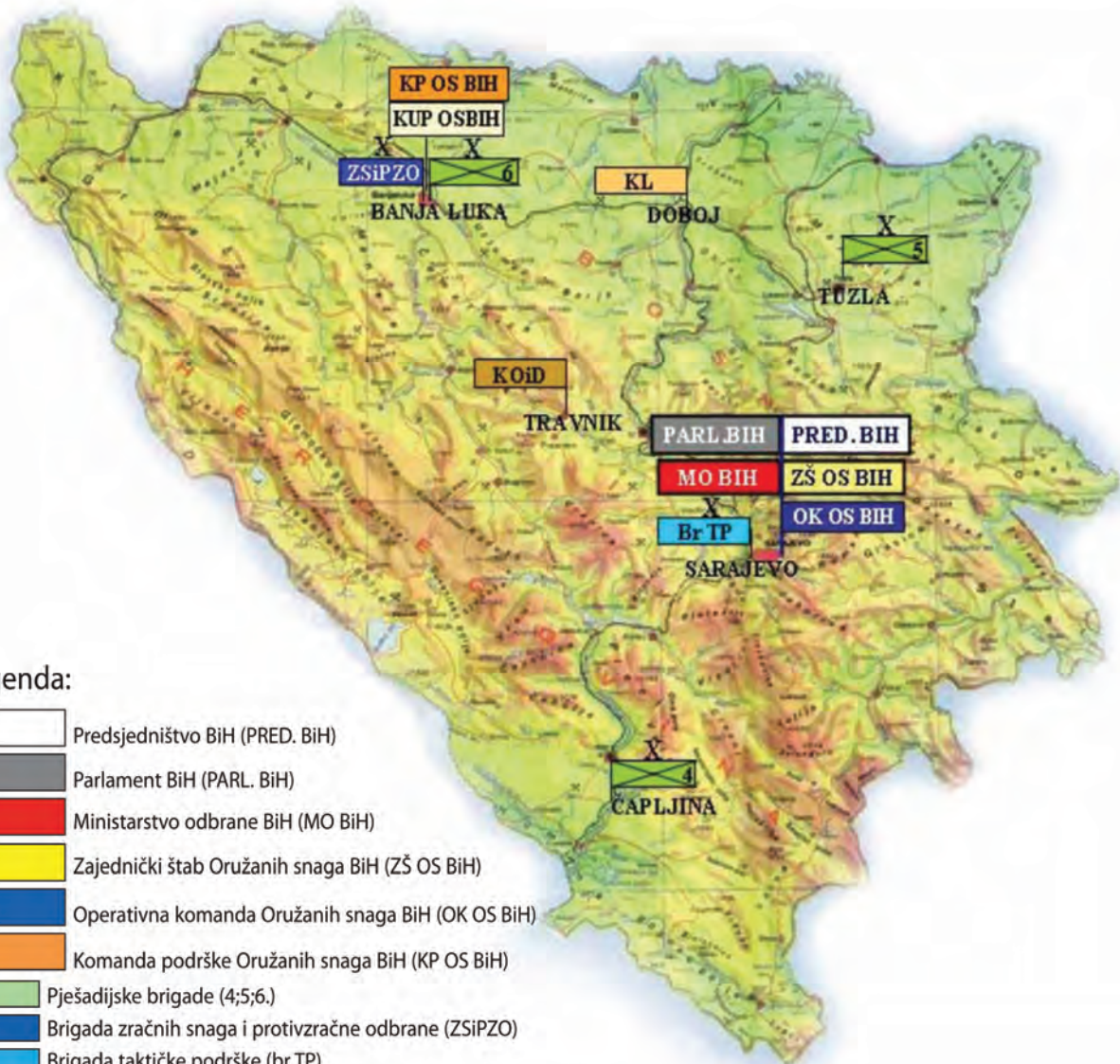
kontakt: telefon 033/286-680, fax 033/286-685

web: www.mod.gov.ba

Bosna i Hercegovina

Odbrambena struktura BiH

Legenda:

- Predsjedništvo BiH (PRED. BiH)
- Parlament BiH (PARL. BiH)
- Ministarstvo odbrane BiH (MO BiH)
- Zajednički štab Oružanih snaga BiH (ZŠ OS BiH)
- Operativna komanda Oružanih snaga BiH (OK OS BiH)
- Komanda podrške Oružanih snaga BiH (KP OS BiH)
- Pješađijske brigade (4;5;6.)
- Brigada zračnih snaga i protivračne odbrane (ZSiPZO)
- Brigada taktičke podrške (br TP)
- Komanda upravljanja personalom (KUP OS BiH)
- Komanda logistike (KL)
- Komanda obuke i doktorine (KOid)

Reforma odbrambenog sistema u BiH

U julu 2001. godine Predsjedništvo Bosne i Hercegovine je jasno izrazilo opredjeljenje za uključenje Bosne i Hercegovine u evropske i evroatlantske integracije i NATO program *Partnerstvo za mir*, kao i za provedbu potrebnih reformi odbrambenog sistema i reorganizacije Oružanih snaga. Imajući u vidu ove ciljeve, u proteklom periodu učinjeni su veliki naporu kako bi se stvorilo okruženje neophodno za uspješan proces reformi odbrambenog sistema, postigla unutarnja stabilnost, te stvorili uvjeti za kredibilnu kandidaturu za NATO.

Hronologija važnijih aktivnosti u procesu reforme i formiranja MO BiH i OS BiH:

2002

- oktobar – osnovan Generalni sekretarijat Stalnog komiteta za vojna pitanja, preteča Ministarstva odbrane Bosne i Hercegovine

2003

- maj – formirana Komisija za reformu odbrane u BiH
- decembar – donesen prvi Zakon o odbrani BiH kojim je osnovano Ministarstvo odbrane Bosne i Hercegovine

2004

- mart – imenovan prvi ministar odbrane u Bosni i Hercegovini, Nikola Radovanović, i njegovi zamjenici Enes Bećirbašić, zamjenik za politiku i planove i Marina Pendeš, zamjenica za upravljanje resursima
- maj – prvi put izvedena zajednička kolektivna vježba jedinica Vojske RS i Vojske FBiH
- juni – održan NATO samit u Istanbulu, na kojem su šefovi zemalja i vlada članica Sjevernoatlantskog saveza apelirali na BiH da ostvari "stalan napredak prema uspostavi jedinstvenih vojnih snaga"
- juli – imenovano 13 generala OS BiH

Sastanak Komisije održan krajem 2003. god.

Susret prvog Ministra odbrane i njegovih zamjenika sa predstavnicima vojno-diplomatskog kora u BiH, 15.12.2004.

USEUCOM - Joint Contact Team Program
BK-04-38, UPOZNAVANJE SA ZAJEDNIČKIM ŠTABOM SAD
13-15 Juli 2004, Hotel "Italia", Sarajevo

Susret predstavnika USCEUCOM-a sa novoimenovanim generalima OS

novembar – formirana Počasna jedinica OS BiH

2005

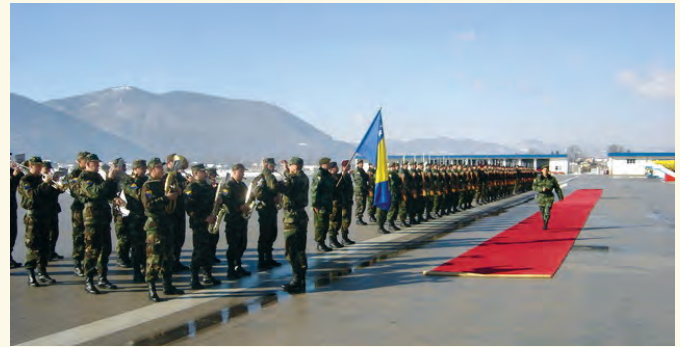
- februar – donesena Odluka Predsjedništva BiH u kojoj se izražava opredjeljenje BiH za članstvo u NATO
- mart – donesen Zakon o učešću pripadnika OS BiH, policijskih službenika, državnih službenika i drugih zaposlenika u akcijama podrške miru i drugim aktivnostima u inozemstvu
- maj – Predsjedništvo BiH donijelo odluku o slanju vojnika OS BiH u misiju podrške miru u Iraku
- juni – u misiju podrške miru u Iraku upućena I rotacija Jedinice OS BiH za uništavanje NUS-a
- decembar – donesen drugi Zakon o odbrani BiH – donesen Zakon o službi u OS BiH

2006

- januar – ukinuta entitetska ministarstva odbrane i vojske
 - zaposlenici iz MO FBiH i MO RS postaju zaposlenici MO BiH
 - ukinuto obavezno služenje vojnog roka
 - počinje se primjenjivati novi jedinstveni budžet za odbranu na nivou države
- juli – donesena Odluka Predsjedništva BiH o veličini, strukturi i lokacijama OS BiH – ukupno 16 000 pripadnika, i to:
 - a) 10 000 profesionalnih vojnih lica
 - b) 1 000 civila
 - c) 5 000 pripadnika rezervnog sastava – zastupljenost naroda u OS BiH:
 - a) Bošnjaci 45,9%
 - b) Srbi 33,6%
 - c) Hrvati 19,8%
 - d) Ostali 0,7%
- decembar – Prva godišnjica OS BiH
- decembar – prijem BiH u NATO Program *Partnerstvo za mir*

2006 - 2007

- oktobar 2006 – oktobar 2007
 - Tranzicija personala u MO i OS BiH
 - 01.01.2006.godine – 12 668 zaposlenih
 - 19.11.2007. godine – 9 392 zaposlenih

Prvo predstavljanje Počasne jedinice OS BiH, 26.11.2004.

Ceremonija ispraćaja pripadnika I rotacije Jedinice za uništavanje NUS-a u Irak, 1.6.2005.

Obilježavanje Prve godišnjice Dana OS BiH, 01.12.2006.

Ceremonija potpisivanja Okvirnog dokumenta NATO Programa Pfp u Briselu, 14.12.2006.

2007

- februar – imenovan drugi ministar odbrane u Bosni i Hercegovini, Selmo Cikotić, i njegovi zamjenici Igor Crnadak, zamjenik za politiku i planove i Marina Pendeš, zamjenica za upravljanje resursima
- mart – BiH potpisala Sporazum o razmjeni sigurnosnih informacija sa NATO-om
- maj – formiranje Komande podrške
– formiranje Komande za upravljanje personalom
- juni – formiranje 4., 5. i 6. Pješadijske brigade
- septembar – formiranje Brigade Zračnih snaga i Protivzračne odbrane
– formiranje Brigade taktičke podrške
– formiranje Komande za obuku i doktrinu
- septembar – uspostavljen NATO Koordinacijski tim Vijeća ministara BiH
- oktobar – formiranje Komande logistike
– prijem BiH u punopravno članstvo Organizacije ministara odbrane zemalja Jugoistočne Evrope (SEDM)
– sve komande i jedinice OS BiH formirane i stacionirane na lokacijama definiranim

Predsjedničkom Odlukom o veličini, strukturi i lokacijama OS BiH iz jula 2006. god.

2008

- januar – Predsjedništvo BiH donijelo Odluku o izmjenama i dopunama Odluke o veličini, strukturi i lokacijama OS BiH (na osnovu Odluke izvršeno je zahtijevano predislociranje komandi i jedinica, a u skladu sa Planom predislociranja i razmještaja komandi i jedinica)
- februar – počela realizacija projekta obuke pripadnika OS BiH iz sastava svih brigada
- mart – u Kasarni "3. maj" u Doboju potpisan Sporazum o konačnom raspolaganju pokretnom vojnom imovinom

**Ceremonija povodom formiranja
Brigade taktičke podrške, 12.9.2007.**

**Sjednica NATO Koordinacijskog tima, predsjedava
gospodin Igor Crnadak, 10.10.2007.**

**Ceremonija potpisivanja sporazuma u
Doboju, 27.3.2008.**

- april – NATO samit u Bukureštu, poziv BiH u “intenzivirani” dijalog
- april – objavljen prvi Javni oglas za prijem vojnika u OS BiH
- juli – primopredaja dužnosti načelnika ZŠ OS BiH
- juli – donesena Odluka Predsjedništva BiH o strukturi Generalskog kora u OS BiH
- avgust – u Irak po prvi put upućena I rotacija Pješadijske jedinice OS BiH
- septembar – BiH pozvana u članstvo Američko-jadranske povelje
- decembar – zvanično okončano učešće OS BiH u operaciji „Iračka sloboda“ dolaskom posljednje grupe pripadnika OS BiH iz Iraka

Press konferencija članova delegacije BiH po povratku sa NATO samita u Bukureštu, 4.4.2008.

Ceremonija povodom primopredaje dužnosti načelnika ZŠ OS BiH, 21.7.2008.

Ceremonija ispraćaja pripadnika I rotacije Pješadijske jedinice u Irak, 14.8.2008.

Svečani doček povodom povratka 8. rotacije Jedinice za uništenje NUS-a i 1. rotacije Pješadijske jedinice, 15.12.2008.

- januar – donesena Odluka Predsjedništva BiH o upućivanju 10 oficira Oružanih snaga Bosne i Hercegovine u štabnu Komandu misije Snaga međunarodne sigurnosne pomoći (ISAF) u Islamsku Republiku Afganistan
- mart - potpisivanjem Sporazuma o učešću OS BiH u misiji ISAF u Afganistanu i Finansijskog sporazuma, BiH postala članica Misije ISAF
- mart – upućivanjem 2 oficira u Afganistan - kontingent danskih Oružanih snaga, 25.03.2009. godine zvanično počelo izvršenje misije ISAF
- april – vojni dio Misije BiH pri NATO-u u Briselu zvanično otpočeo sa radom 01.04.2009.godine
- april – donesena Odluka o izradi strateškog dokumenta „Pregled odbrane“ (27.04.2009.)
- maj – potpisivanjem Sporazuma o ulasku BiH u NATO kodifikacioni sistem (NCS), BiH prihvata principe, procedure i politike NCS i dobija mogućnost pristupa NATO sistemu kodifikacije i korištenja uspostavljenih baza podataka

Sjednica Predsjedništva BiH, 05.01.2009.

Potpisivanje sporazuma u Briselu, 11.03.2009.

Misija BiH pri NATO- u u Briselu

Potpisivanje Sporazuma, 14.05.2009.

- juni – potpisan Sporazum o saradnji između Ministarstva odbrane BiH i Ministarstva sigurnosti BiH u oblasti reagiranja na prirodne i druge nesreće

Potpisivanje Sporazuma, 29.06.2009.

- juli – uspostavljena institucija parlamentarnog vojnog povjerenika donošenjem Zakona o parlamentarnom vojnom povjereniku Bosne i Hercegovine (07.07.2009.)

Uručivanje certifikata STANAG timu OS BiH, 14. 07. 2009.

- juli – ispunjen prvi partnerski cilj za ulazak BiH u NATO – Partnerski cilj G-0355-I predstavlja jezičke standarde

Ceremonija otvaranja Operativnog centra, 05.08.2009.

- avgust - otvoren Operativni centar za komandovanje i kontrolu u institucijama odbrane BiH

- septembar – održana vježba "Združeni napor 2009". Više od 435 učesnika iz 27 zemalja svijeta i zemlja domaćin BiH, imali su mogućnost testiranja globalne telekomunikacijske interoperabilnosti

Sajt vježbe „Združeni napor 2009“, kasarna „Kozara“, Banja Luka 04-17. 09. 2009.

- septembar – upućeno 8 oficira OS BiH u izvršenje misije ISAF u Afganistan, u sastavu kontingenta Oružanih snaga SR Njemačke
- oktobar - BiH predala aplikaciju za pristupanje Akcijskom planu za članstvo (MAP)
- oktobar – ceremonija zatvaranja NATO TF za BiH i otvaranja Regionalnih tranzicijskih centara MO BiH
- novembar – održan sastanak ministara Američko-Jadranske povelje

2010

- mart – prestala profesionalna vojna služba za 300 vojnika pripadnika OS BiH, kojima su istekli vojni ugovori u OS BiH
- april – donesena Odluka o uspostavljanju saradnje Bosna i Hercegovina - NATO na nivou MAP-a

Predaja aplikacije, Brisel 02.10.2009.

Potpisivanje protokola o angažovanju IOM-a u RTC, 28.10.2009.

Ministarski sastanak A-5, 17-18.11.2009.

NATO Samit u Tallinu (Estonija), 22-23.04.2010.

- maj – donesena Odluka o NATO Perspektiva programu
- juli – zaključen prvi ciklus IPAP-a za 2008-2010.

NATO HQ, Brisel, 14.07.2010.

- juli – donesena Odluka Predsjedništva BiH o upućivanju 45 pripadnika Oružanih snaga Bosne i Hercegovine u misiju Snaga međunarodne sigurnosne pomoći (ISAF), (27.07.2010.)

Ceremonija ispraćaja, vojna baza „Dubrave“, 15.10.2010.

- oktobar – u misiju ISAF u Afganistan upućena prva rotacija Pješadijske jedinice OS BiH
- novembar – predstavljen NATO Perspektiva program

Parlamentarna skupština BiH, 18.11.2010.

2011

- februar – organizacija 51. Svjetskog vojnog prvenstva u skijanju

Olimpijske planine Jahorina, Igman, Bjelašnica, 21-26.02.2011.

Šema lanca komandovanja i kontrole Oružanim snagama BiH

Predsjedništvo BiH

– ima vrhovnu komandu i kontrolu nad OS BiH

Parlament BiH

– ima demokratsku i parlamentarnu kontrolu nad OS BiH

Ministarstvo odbrane BiH

– upravna organizacija zadužena za cjelokupnu strategiju i politiku odbrane

Zajednički štab OS BiH

– zadužen da pretoči politiku MO u detaljne planove

– odgovoran za planiranje, organiziranje i provođenje direktiva i naredbi ministra odbrane

Operativna komanda OS BiH

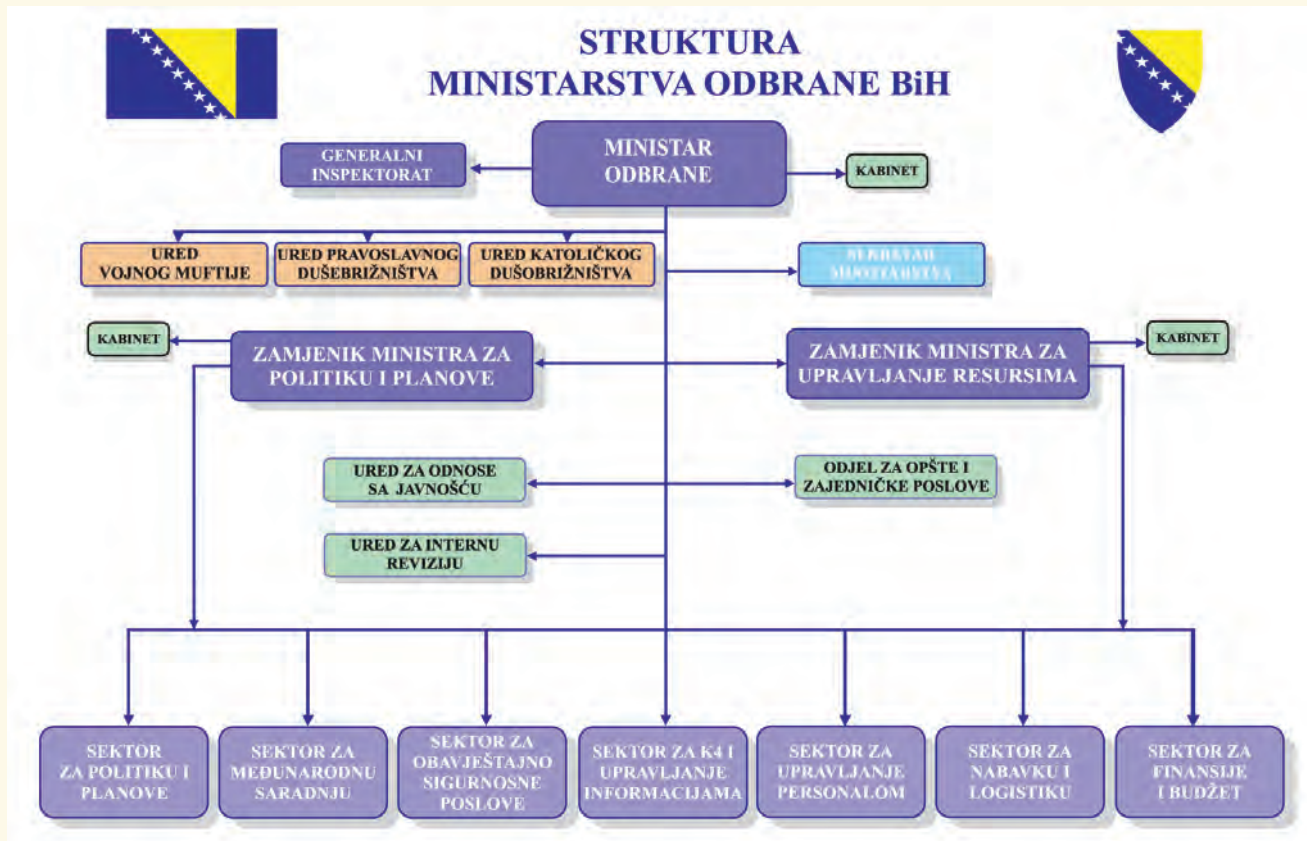
– ima komandu nad svim brigadama i mobilnim jedinicama
– ima primarnu odgovornost za realizaciju planova koji se odnose na operacije i kolektivnu terensku obuku

Komanda za podršku OS BiH

– upravlja personalom, logistikom i obukom

Ministarstvo odbrane BiH

Nadležnosti:

- stvaranje i održavanje odbrambenog kapaciteta, kako bi se osigurala zaštita suvereniteta, teritorijalnog integriteta, političke nezavisnosti i međunarodnog subjektiviteta BiH,
- nadzor nad svim aspektima Oružanih snaga BiH, predstavljanje Bosne i Hercegovine u međunarodnim odnosima vezano za pitanja odbrane,
- izradu, pregled i ažuriranje odbrambene politike Bosne i Hercegovine koju odobrava Predsjedništvo BiH,
- izradu i odobravanje politika i propisa u pogledu organizacije, administracije, obuke, opremanja i upotrebe Oružanih snaga BiH,
- osiguravanje da Bosna i Hercegovina poštuje međunarodne obaveze vezano za pitanje odbrane,
- aktiviranje jedinica rezervnog sastava i kategorija rezervista za sve operacije, izuzev planirane obuke,
- razmještaj ili upotrebu bilo kojeg dijela Oružanih snaga van Bosne i Hercegovine za sve operacije ili aktivnosti obuke,
- izdavanje instrukcija načelniku Zajedničkog štaba Bosne i Hercegovine za upotrebu ili razmještanje bilo koje jedinice Oružanih snaga unutar Bosne i Hercegovine za potrebe koje nisu obuka,
- uspostavljanje postupaka za odobravanje vojne pomoći civilnim vlastima u slučaju prirodnih katastrofa i nesreća, po ovlaštenju koje daje Predsjedništvo BiH,
- ustanovljavanje postupaka koji osiguravaju transparentnost dužnosti Ministarstva odbrane, ostale zakonske nadležnosti.

Oružane snage BiH

U skladu sa Zakonom o odbrani Bosne i Hercegovine, Oružane snage BiH su profesionalna, jedna vojna sila koju organizira i kontrolira Bosna i Hercegovina. Oružane snage, kao instituciju BiH, čine pripadnici iz reda sva tri konstitutivna naroda i reda ostalih, u skladu sa Ustavom i zakonima BiH.

Bosna i Hercegovina organizira, razvija i održava vojni kapacitet i spremnost Oružanih snaga radi osiguranja suvereniteta, teritorijalne cjelovitosti, političke nezavisnosti i međunarodnog subjektiviteta BiH, radi unapređenja ciljeva vanjske politike BiH, ispunjenja međunarodnih obaveza BiH, kao i zaštite državljana BiH.

Misija OS BiH:

osiguranje suvereniteta, teritorijalne cjelovitosti, političke nezavisnosti i međunarodnog subjektiviteta BiH, unapređenje ciljeva vanjske politike BiH, ispunjenje međunarodnih obaveza BiH, zaštita državljana BiH.

Zadaci OS BiH:

učestvovati u operacijama kolektivne sigurnosti, u operacijama za podršku miru i samoodbrani, ključujući i borbu protiv terorizma, pružanje vojne odbrane BiH i njenim državljanima u slučaju napada, pomoć civilnim organima u reagiranju na prirodne i druge katastrofe i nesreće, protivminski djelovanje u BiH, ispunjenje međunarodnih obaveza BiH.

Profesionalna vojna lica:

generali, oficiri, podoficiri, vojnici

Pripadnici rezervnog sastava:

rezervni generali, rezervni oficiri, rezervni podoficiri
rezervni vojnici

Vidovi OS BiH:

Kopnena vojska, Zrakoplovstvo i protivzračna odbrana

Rodovi OS BiH:

Pješadija, Artiljerija, Artiljerijsko-raketne jedinice protivzračne odbrane, Oklopno-mehanizirane jedinice Avijacija, Inženjerija, Veza, Atomska biološko hemijska odbrana, Elektronsko izviđanje i protivelektronska odbrana, Zračno osmatranje i javljanje, Vojnoobavještajni

Lokacije i ustanove jedinica OS BiH: ZAJEDNIČKI ŠTAB OS BiH – Sarajevo

Operativna komanda OS BiH – Sarajevo

- Pješadijska brigada (4.pbr) – Čapljina
- Pješadijska brigada (5.pbr) – Tuzla
- Pješadijska brigada (6.pbr) – Banja Luka
- Pješadijski bataljoni – Banja Luka, Bihać, Bijeljina, Bileća, Čapljina, Kiseljak, Livno, Orašje, Prijedor, Tuzla, Ustikolina, Zenica
- Artiljerijski bataljoni – Doboj, Mostar, Žepče
- Brigada zračnih snaga i protivzračne odbrane – Banja Luka
- Bataljon protivzračne odbrane – Sarajevo
- Bataljon zračnog osmatranja i javljanja – Banja Luka
- Bataljon za zrakoplovnu podršku – Banja Luka, Sarajevo
- Brigada taktičke podrške – Sarajevo
- Bataljon veze – Pale
- Inženjerski bataljon – Derventa
- Vojno obavještajni bataljon – Sarajevo
- Deminerski bataljon – Travnik
- Bataljon vojne policije – Sarajevo
- Oklopni bataljon – Tuzla

Komanda za podršku OS BiH – Banja Luka

- Komanda za upravljanje personalom – Banja Luka
- Komanda za obuku i doktrinu – Travnik
- Komanda logistike – Doboj
- Bataljoni logističke podrške – Banja Luka, Čapljina, Tuzla, Sarajevo

Personalna popuna Oružanih snaga BiH

Odlukom Predsjedništva Bosne i Hercegovine o veličini, strukturi i lokacijama Oružanih snaga Bosne i Hercegovine, regulirano je da OS BiH imaju ukupno **16 000** pripadnika, i to:

- PVL **10.000**
(oficiri, podoficiri i vojnici)
- CL **1.000**
- pripadnici rezervnog sastava **5.000**

Istom odlukom je definirana i nacionalna zastupljenost:

- Bošnjaka: 45,90% ili 4826 lica
- Srba: 33,60% ili 3533 lica
- Hrvata: 19,80% ili 2084 lica i
- ostale nacionalnosti: 0,70% ili 74 lica

ČINOVI U ORUŽANIM SNAGAMA BiH

a. Oznake činova generala na jedinstvenoj terenskoj uniformi

general pukovnik
(OF-8)

general major
(OF-7)

brigadni general
(OF-6)

b. Oznake činova viših oficira na jedinstvenoj terenskoj uniformi

brigadir
(OF-5)

pukovnik
(OF-4)

major
(OF-3)

c. Oznake činova oficira na jedinstvenoj terenskoj uniformi

kapetan
(OF-2)

poručnik
(OF-1)

potporučnik
(OF-1)

d. Oznake činova podoficira na jedinstvenoj terenskoj uniformi

vodnik
(OR-5)

stariji vodnik
(OR-6)

stariji vodnik
I klase (OR-7)

zastavnik
(OR-8)

zastavnik
I klase (OR-9)

e. Oznake činova vojnika na jedinstvenoj terenskoj uniformi

vojnik
(OR-1)

vojnik I klase
(OR-2)

kaplar
(OR-3/4)

f. Oznake činova vojnih imama na jedinstvenoj terenskoj uniformi

bataljonski imam
(OF-2)

brigadni imam
(OF-3)

štabni imam
(OF-4)

glavni imam
(OF-5)

g. Oznake činova vojnih sveštenika na jedinstvenoj terenskoj uniformi

bataljonski
sveštenik (OF-2)

brigadni sveštenik
(OF-3)

štabni sveštenik
(OF-4)

glavni sveštenik
(OF-5)

h. Oznake činova vojnih kapelana na jedinstvenoj terenskoj uniformi

bataljonski kapelan
(OF-2)

brigadni kapelan
(OF-3)

štabni kapelan
(OF-4)

glavni kapelan
(OF-5)

Prijem mladih vojnika u profesionalnu vojnu službu u Oružane snage BiH

Odlukom Predsjedništva BiH o veličini, strukturi i lokacijama OS BiH, definisano je da OS BiH imaju 10 000 profesionalnih vojnih lica i to 50% vojnika, 30% podoficira i 20% oficira.

Zakonom o službi u OS BiH definisana je maksimalna dužina trajanja službe vojnih lica u Oružanim snagama BiH, i to:

- a) oficira - 30 godina, ali najduže do 55. godine života,
- b) podoficira - 30 godina, ali najduže do 50. godine života i
- c) vojnika - 15 godina, ali najduže do 35. godine života.

Prilikom stupanja u OS BiH budući vojnici potpisuju ugovore na 3 godine, sa mogućnošću produžetka ugovora do 35 godina života ili ukupno 15 godina službe u OS BiH.

Dinamika prijema mladih vojnika u profesionalnu službu u OS BiH koordinirana je sa dinamikom procesa otpusta personala iz OS BiH. Ministarstvo odbrane BiH je do sada raspisalo četiri Javna oglasa za prijem vojnika u profesionalnu vojnu službu i to: 27. 03. 2008. godine za 300 pozicija; 22. 07. 2009. godine za 600 pozicija; 09. 07. 2009. godine za 1. 200 pozicija i 16. 08. 2010. godine za 600 upražnjenih pozicija u Oružanim snagama BiH.

U cilju održavanja operativnih sposobnosti OS BiH i popune upražnjenih formacijskih mjesta, a po raspisanim Javnim oglasima o prijemu vojnika u OS BiH, nakon završetka osnovne vojne obuke u trajanju od 3 mjeseca, u OS BiH zaključno sa 01. 01. 2011. godine, ukupno je primljeno 1. 993 mlada vojnika, od kojih su 140 žene.

Prijemom u Oružane snage BiH, mladim vojnicima pruža se niz mogućnosti za dugogodišnji angažman u Oružanim snagama BiH, a Ministarstvo odbrane i Oružane snage BiH približavaju se NATO standardima o prosječnoj starosti vojnika u Oružanim snagama. Istovremeno, zamjenjuje se dosadašnji personal kojem, zbog nužnosti primjene zakonskih rješenja u oblasti odbrane, ugovori o službi u OS BiH ne mogu biti produženi.

U toku su aktivnosti u skladu sa Operativnim planom provođenja aktivnosti izbora i prijema vojnika u OS BiH u 2010. i 2011. godini, a po četvrtom Javnom oglasu raspisanom 16.08.2010.godine. U skladu sa Operativnim planovima provođenja aktivnosti izbora i prijema vojnika u PVS i projekcije budžeta za 2011.godinu, u toku 2011.godine prijem vojnika u PVS na osnovu Javnog oglasa od 16. 08. 2010. godine planiran je 01.05. i 01.09.2011.godine. Testiranje 5. 592 prijavljenih kandidata provele su podkomisije na lokacijama Sarajevo, Banja Luka, Tuzla i Čapljina. Imajući u vidu veliki broj prijavljenih kandidata iz sva tri konstitutivna naroda i ostalih nacionalnosti, koji je osiguravao kvalitetan odabir još dvije klase kandidata za obuku i prijem u vojnu službu, a na prijedlog ZŠ OS BiH, Odlukom MO BiH od 09.12.2010.godine o nastavku izbora i upućivanja kandidata po Javnom oglasu o prijemu vojnika u PVS u OS BiH od 16.08.2010.godine, odobren je izbor i upućivanje kandidata na osnovnu vojnu obuku treće i četvrtе grupe po 300 kandidata, odnosno proširenje Javnog oglasa sa 600 na 1. 200 kandidata.

Aktivnosti Bosne i Hercegovine u okviru mehanizama saradnje i partnerstva sa NATO-om

Individualni partnerski program Bosna i Hercegovina (IPP) – NATO

Individualni partnerski program (IPP) predstavlja operativno provođenje ciljeva navedenih u *Prezentacijskom dokumentu Bosne i Hercegovine (Presentation document – PD)* i Partnerskih ciljeva dogovorenih s NATO-om tokom *PARP procjene*. Na osnovu *Evroatlantskog partnerskog radnog programa (Euroatlantic Partnership Work Plan - EAPWP)*, sve zemlje članice *NATO programa „Partnerstvo za mir“ (Partnership for Peace - Pfp)* izrađuju IPP. IPP obuhvata period od dvije godine, ali se vrši njegovo revidiranje i ažuriranje svake godine, odnosno izrađuje se za svaku kalendarsku godinu. EAPWP sadrži ponudu događaja i aktivnosti NATO-a za narednu godinu u kojima je dozvoljeno učešće zemalja članica Pfp-a. IPP predlažu zemlje članice Pfp-a i sadrži tekstualni i tabelarni dio, te isti odobrava *Odbor političko-vojnog komiteta Pfp-a (Political Military Steering Committee on Partnership for Peace - PMSC)*. Bosna i Hercegovina koristi ovaj mehanizam saradnje od 2007. godine, kada je izrađen i realiziran prvi IPP.

IPP za 2010. godinu sadržavao je sljedeće:

Ukupno događaja:180

Realizirano događaja:127

Područja saradnje: 22

IPP za 2011. godinu sadrži ukupno 194 događaja. Za prvi kvartal 2011. godine planirano je da se realizira 46 događaja. IPP za 2011. godinu obuhvata 27 oblasti saradnje.

Individualni partnerski akcioni plan Bosna i Hercegovina (IPAP) – NATO

Saradnja Bosne i Hercegovine i NATO-a na nivou *Individualnog partnerskog akcionog plana (IPAP)* je jedan od najznačajnijih mehanizama partnerskih odnosa, posebno u oblastima produblivanja međusobne saradnje i provođenja reformskih procesa neophodnih

za stvaranje preduslova za prijem u NATO, a obuhvaća: 1) Politička i sigurnosna pitanja, 2) Odbrambena i vojna pitanja, 3) Pitanja vezana za informiranja šire javnosti, nauku, zaštitu životne okoline, te planiranje odgovora na vanredne situacije, 4) Administrativna pitanja, pitanja sigurnosne zaštite i resursa. Bosna i Hercegovina je pristupila IPAP-u u 2007. godini, s tim da je praktično korištenje ovog mehanizma saradnje sa NATO-om otpočelo početkom 2008. godine. Neposredno nakon pristupanja *NATO Koordinacijski tim Vijeća ministara Bosne i Hercegovine (NKT VM Bosna i Hercegovina)*, kao nadležno nacionalno tijelo za pitanja NATO integracijskog procesa Bosne i Hercegovine, pokrenuo je proceduru izrade *Prezentacijskog dokumenta IPAP-a*, kao i *Akcijskog plana IPAP-a*, čija sublimacija predstavlja sam dokument IPAP-a prvog ciklusa, a kojim su definirani ciljevi

saradnje Bosne i Hercegovine i NATO-a u periodu 2008-2010. godina. Nakon usaglašavanja dokumenta IPAP-a sa NATO-om (NATO štabom u Briselu), dokument je usvojen na nivou NATO-a u septembru 2008. godine, čime je formalno počela implementacija prvog ciklusa saradnje Bosne i Hercegovine i NATO-a, na

nivou IPAP-a. Implementacija prvog ciklusa IPAP okončana je zaključno sa 2009. godinom, pri čemu su NATO članice, procjenjujući stepen implementacije, izrazile zadovoljstvo ostvarenim rezultatima i naporima koje je Bosna i Hercegovina učinila u okviru IPAP-a, ali je, takođe, skrenuta pažnja na poten-

cijalne probleme koji se mogu javiti u narednim periodima implementacije, a tiču se, prije svega, pitanja državne imovine (perspektivnih vojnih lokacija) i strukture vojnog budžeta (nedovoljna sredstva za daljnji razvoj i opremanje Oružanih snaga Bosne i Hercegovine).

Odmah po okončanju implementacije prvog ciklusa IPAP-a, nadležna ministarstva i institucije Bosne i Hercegovine pristupili su izradi prijedloga dokumenta IPAP-a koji definiše sljedeći ciklus saradnje sa NATO-om, u periodu 2011-2013. godina. Prijedlog je, nakon dužeg vremena usaglašavanja sa NATO-om tokom 2010. godine, konačno izrađen tokom januara 2011. godine i prosljeđen na odobranje na nivou NATO-a. Procedura usvajanja od strane Sjevernoatlantskog vijeća (*North Atlantic Council – NAC*) okončana je u februaru 2011. godine, nakon čega će biti provedene zakonske procedure usvajanja i odobranja dokumenta na nacionalnom nivou, odnosno na nivou

Vijeća ministara i Predsjedništva Bosne i Hercegovine, čime će i u formalnom smislu biti okončana autorizacija saradnje sa NATO-om u okviru IPAP-a za period 2011-2013. godina. U međuvremenu, ako se pitanje knjiženja perspektivnih vojnih lokacija za potrebe Oružanih snaga Bosne i Hercegovine pozitivno riješi do septembra 2011. godine, (a što je preduslov za aktiviranje saradnje sa NATO-om na nivou MAP-a), onda će i implementacija drugog ciklusa IPAP-a biti „prijevremeno“ okončana i preći će se na implementaciju obaveza i ciljeva saradnje Bosne i Hercegovine i NATO-a u okviru MAP-a.

Intenzivirani dijalog (ID) Bosna i Hercegovina – NATO

Cijeneći pozitivan trend u realizaciji obaveza Bosne i Hercegovine koje proizilaze iz NATO programa „Part-

nerstvo za mir“ (PfP), kao i postignute rezultate u procesu stvaranja neophodnih pretpostavki za pristupanje NATO-u, zemlje članice NATO-a su na Samitu NATO-a, održanog u Bukureštu aprila 2008. godine, pozvale Bosnu i Hercegovinu na proširenje saradnje na nivou *Intenziviranog dijaloga (ID)*.

ID suštinski predstavlja fazu odnosa između zemlje aspiranta za članstvo u NATO-u i NATO-a, koja je fokusirana primarno na očekivanja NATO-a od zemlje aspiranta u oblastima spoljne i unutrašnje politike, pri čemu se provode međusobne intenzivne konsultacije i pregovori o političkim, vojnim, pravnim, ekonomskim i sigurnosnim pitanjima vezanim za eventualno članstvo u NATO-u zemlje aspiranta. U hronološkom pogledu, ID prethodi fazi međusobne saradnje na nivou MAP-a, koja potom eventualno vodi do punopravnog članstva zemlje aspiranta u NATO-u.

Konsultacije se provode na osnovu *Inicijalnog dokumenta za diskusiju u oblasti ID (IDP)*, koji predstavlja prezentaciju ciljeva koje partnerska zemlja planira realizirati u svrhu daljnijeg produbljivanja međusobne saradnje i provođenja unutrašnjih reformskih procesa. Na osnovu prihvaćene verzije IDP-a, u septembru 2008.godine u Briselu je održan prvi sastanak predstavnika Bosne i Hercegovine i NATO eksper-

ta za ID, čime su zvanično otpočele konsultacije u oblasti ID-a, a ujedno je i definiran načelan Plan konsultacija po pojedinim poglavljima ID-a. Bosna i Hercegovina je, zaključno sa junom 2009. godine, uspješno okončala pomenute konsultacije i time učinila još jedan značajan korak ka članstvu u NATO-u.

Proces planiranja i revizije (PARP)

Bosna i Hercegovina je, u okviru *Prezentacijskog dokumenta Bosne i Hercegovine*, kojeg je predala NATO-u po prijemu u Pfp, preuzela obaveznu razvijanja različitih mehanizama interaktivne saradnje sa NATO-om, a jedan od njih je i *Proces planiranja i revizije (PARP)*. PARP je mehanizam koji omogućava identifikaciju snaga i sposobnosti partnerske zemlje koji mogu biti na raspolaganju NATO-u u pogledu vježbi i NATO vođenih operacija, te planiranje razvoja ovih sposobnosti i kapaciteta. Koristi se i kao jedan od glavnih mehanizama

za vođenje i procjenu odbrambenog i vojnog napretka u reformama. Osim toga, učestvovanje partnerske zemlje u PARP-u je i preduslov za pristupanje MAP-u. U okviru PARP-a, partnerska zemlja treba prvo da pripremi tzv. *PARP Pregled (odgovore na PARP Upitnik)*, u kojem definiše snage i kapacitete koji će biti na raspolaganju NATO-u, daje prikaz odbrambenih planova, strukture oružanih snaga, podatke o budžetu i dr. Na osnovu ovih informacija NATO razvija prijedlog *Partnerskih ciljeva (Partnership Goals - PG)*, koje nakon usaglašavanja i međusobnih konsultacija, partnerska zemlja prihvata i deklarira kao ciljeve saradnje u okviru PARP-a. NATO kontinuirano prati i analizira napredak koji ostvaruje partnerska zemlja u implementaciji PG-a, tokom dvogodišnjeg ciklusa, putem *PARP Procjene (PARP Assessment)*, čime se daju smjernice za daljnji razvoj u okviru ovog mehanizma saradnje.

Bosna i Hercegovina učestvuje u PARP procesu od 2007. godine i trenutno se nalazi u trećem ciklusu (prvi ciklus je okončan u 2009. godini, a drugi će biti formalno završen usvajanjem PARP procjene trećeg ciklusa tokom ove godine). Treći ciklus PARP-a počeo je u junu 2010. godine, a u septembru iste godine izrađeni su i dostavljeni NATO-u odgovori na PARP Upitnik.

Bosna i Hercegovina je, u okviru trećeg ciklusa PARP-a, prihvatila 37 PG-a (25 općih, 7 za kopnene snage i 5 za zračne snage), koji su usaglašeni sa NATO-om. Od ukupnog broja PG-a 34 su u nadležnosti Ministarstva odbrane i Oružanih

snaga BiH, 2 u nadležnosti Ministarstva sigurnosti BiH, a 1 je u nadležnosti NATO Koordinacijskog tima Vijeća ministara BiH (NKT VM-BiH). U periodu 21-23. marta 2011. godine realizirana je posjeta predstavnika NATO štaba iz Brisela, kada su razmatrani i usaglašavani odgovori na PARP Upitnik, odnosno izrada PARP Procjene trećeg ciklusa.

Akcijski plan za članstvo (MAP)

Akcijski plan za članstvo u NATO-u (Membership Action Plan - MAP) pokrenut je u aprilu 1999. godine kao pomoć u pripremi partnerskih zemalja, u svim aspektima vezanim za članstvo u NATO-u. Glavne karakteristike MAP-a su:

1) država aspirant dostavlja *Nacionalni godišnji program (Annual National Programme – ANP)* o svojim pripremama za buduće članstvo, koji uključuje: politička, ekonomska, obrambena pitanja, resurse, sigurnosna i pravna pitanja,

2) ciljana i otvorena procjena o napretku države aspiranta u implementaciji vlastitog programa, što uključuje savjete političke i tehničke prirode,

3) instrument koordinacije pomoći NATO-a i država članica u odbrambeno-vojnom sektoru,

4) odbrambeno planiranje koje omogućuje analizu i reviziju dogovorenih planskih ciljeva.

Kao uslov za članstvo u MAP-u od države aspiranta se očekuje da ostvari određene ciljeve u političkim i ekonomskim pitanjima kao npr. rješavanje svih međunarodnih, etničkih ili teritorijalnih pitanja mirnim sredstvima; privrženost vladavini zakona i poštivanju ljudskih prava; uspostavu demokratskog nadzora nad Oružanim snagama; te promoviranje stabilnosti i blagostanja kroz slobodno tržište, socijalnu pravdu i zaštitu okoliša. Odbrambena i vojna pitanja usmjerena su na sposobnost države da doprinese kolektivnoj odbrani i novim misijama Saveza. Pitanje resursa usmjereno je ka zahtjevu da država aspirant osigura dovoljne resurse za odbranu kako bi se moglo odgovoriti obavezama koje podrazumijevaju kolektivni napori NATO-a. Sigurnosna pitanja koncentrirana su oko zahtjeva da država aspirant ima instrumente za zaštitu povjerljivih podataka. Pravna pitanja tretiraju zahtjev da država aspirant ima zakonodavni okvir i tako uređena zakonska rješenja da je saradnja s NATO savezom kompatibilna s nacionalnim pravnim sistemom.

Za Bosnu i Hercegovinu, kao zemlju aspiranta, MAP predstavlja svojevrsnu nadogradnju Pfp programa i normalan je razvoj stvari u napretku od ostvarenja članstva u Pfp-u, implementacije IPP-a, učešća u PARP-u, IPAP-u i ID-u. Odluka o uspostavljanju saradnje Bosna i Hercegovina - NATO na nivou MAP-a donesena je na NATO Samitu u Talinu, 22-23.04.2010.godine, uz uslov

da je „NAC ovlašten da prihvati prvi ANP Bosne i Hercegovine onda kada Bosna i Hercegovina ispuni uslov knjiženja nepokretne perspektivne vojne imovine kao državne imovine koju bi koristilo Ministarstvo odbrane Bosne i Hercegovine“. Dakle, po ispunjavanju ovog uslova bilo bi moguće aktiviranje ANP, kao mehanizma i dokumenta saradnje u okviru MAP-a, te je u tom smislu NKT VM BiH pokrenuo izradu prvog ANP Bosne i Hercegovine za period 2010 – 2011. godina u čijoj izradi su participirali predstavnici svih resornih ministarstava i institucija Bosne i Hercegovine. Prijedlog ANP je izrađen u junu 2010. godine i bio je spreman za dostavljanje NATO-u u septembru iste godine (ciklus MAP-a obuhvata period: septembar tekuće – septembar naredne godine), ali zbog neispunjavanja postavljenog uslova u vezi sa nepokretnom perspektivnom vojnom imovinom, dokument ANP-a je „zamrznut“ i ponovo je aktivirana implementacija IPAP-a, kao prethodnog mehanizma saradnje sa NATO-om. Ova situacija u pogledu MAP-a će, dakle, ostati nepromijenjena do ispunjavanja pomenutog uslova, odnosno do konačnog dogovora relevantnih političkih autoriteta Bosne i Hercegovine o ovom pitanju.

Saradnja MO i OS BiH i NATO štaba u Sarajevu

Organizacije međunarodne zajednice koje su aktivno učestvovala u procesu reforme odbrane u Bosni i Hercegovini složile su se 2004. godine da će u narednim godinama NATO preuzeti odgovornost za podršku procesu reforme odbrane u BiH. Zemlje članice NATO-a formalno su preuzele ovu odgovornost na samitu NATO-a u Istanbulu, 2004. godine, kada je donesena odluka o formiranju NATO štaba Sarajevo (NHQSa/NŠSa), kao jednog od dva pravna sljednika SFOR-a (drugi pravni sljednik je EUFOR). NATO štab Sarajevo zvanično je uspostavljen 1. decembra 2004. godine, sa mandatom da „savjetuje vlasti Bosne i Hercegovine u oblasti reforme odbrane, uključujući i koordinaciju aktivnosti vezanih za članstvo u Partnerstvu za mir (PfP), kako bi se pružila podrška daljnjim evroatlantskim integracijama“.

Tokom 2005. godine, osoblje NATO-a je, zajedno sa zvaničnicima BiH i predstavnicima Međunarodne zajednice, radilo u okviru Komisije za reformu odbrane i njenim podkomisijama kako bi se došlo do najboljih rješenja za buduće OSBiH i MO BiH, koja su, istovremeno, kompatibilna sa NATO-om. Pružali su političku, analitičku, konceptualnu i pravnu pomoć i pomogli u procesu postizanja konsenzusa po različitim kompleksnim pitanjima kojima se bavila Komisija za reformu odbrane. Također, nastojali su prenijeti standarde, principe i najbolja iskustva iz zemalja članica NATO-a. Mandat Komisije za reformu odbrane okončan je krajem 2005. godine, a od januara 2006. godine, kada je na snagu stupio novi Zakon o odbrani

BiH, Bosna i Hercegovina preuzela je vodeću ulogu u razvoju sopstvenog sistema odbrane na putu ka članstvu u NATO-u. NŠSa je nastavio služiti kao vanjski resurs na koje se BiH po potrebi može osloniti. Vrlo bliska saradnja nastavila se i u narednim godinama, a NŠSa je pružao i finansijsku i stručnu pomoć u procesu implementacije novog sistema odbrane.

Od pristupanja Partnerstvu za mir (PfP), u decembru 2006. godine, BiH je nastavila produbljivati saradnju sa NATO-om kroz učešće u različitim i s vremenom sve širim i zahtjevnijim programima Partnerstva za mir. NATO štab Sarajevo nastavlja pružati podršku Bosni i Hercegovini

ni u ovome procesu kroz zajednički rad sa različitim institucijama po pitanjima vezanim za pristupanje NATO-u.

Doprinos Oružanih snaga BiH misiji ISAF

NATO, takođe, pozdravlja odluku BiH da šalje svoje vojnike u misiju ISAF. S tim u vezi, u ovom izdanju Vojne brošure, iznosimo stav **komandanta NATO štaba u Sarajevu brigadnog generala Davida Enyearta** o doprinosu Oružanih snaga BiH misiji ISAF u Afganistanu:

“Želio bih započeti ovaj članak notom optimizma: NATO je zadovoljan napretkom koji je BiH postigla od početka procesa reforme odbrane. Često se olako zaboravljaju pozitivni elementi napretka, posebno budući da smo često skloni isticati negativne aspekte jer se time privlači pažnja medija i jer su vredniji kao vijest. Međutim, vrijedi se prisjetiti koliko toga je učinjeno u OSBiH u relativno kratkom vremenskom periodu. Od početnih aktivnosti reforme odbrane cjelokupni sistem odbrane

je prošao kroz suštinske promjene. Godine 2006. NATO i BiH su poduzeli historijski korak kada su postali partneri u okviru Partnerstva za mir, čime su nagoviještene značajne reforme koje će uslijediti. Koraci započeti Zakonom o odbrani iz 2003. godine, koji su doveli do novog Zakona o odbrani i Zakona o službi u OSBiH 2005. godine, donijeli su monumentalne promjene u odbrambenim strukturama zemlje i u OSBiH. Te promjene su ostvarene uz veliku hrabrost, odlučnost i dalekovidost. Tada postavljeni temelji i dalje predstavljaju osnov za daljnji napredak.

Od kako je postala članica NATO programa Partnerstvo za mir, BiH je postigla veliki napredak u smislu razvoja svoga sektora odbrane i Oružanih snaga. Prisjetimo se tih događaja: BiH učestvuje u Individualnom partnerskom programu (IPP) koji je izuzetno bitan budući da omogućava BiH da izabere one aktivnosti koje odgovaraju njenim tekućim potrebama i interesima. BiH je u potpunosti uključena u Proces planiranja i revizije (PARP) i postiže napredak u realizaciji svojih partnerskih ciljeva usmjerenih na poboljšanje sposobnosti Oružanih snaga. BiH saraduje sa NATO-om u okviru Individualnog partnerskog akcijskog plana (IPAP) i angažirana je u širokom spektru reformskih aktivnosti u njegovom okviru. BiH je, također, okončala i niz razgovora u okviru Intenziviranog dijaloga (ID). Konačno, vaša zemlja se sada nalazi na pragu ulaska u NATO Akcijski plan za članstvo (MAP), koji će, da vas podsjetim, značiti da je BiH, a tako će biti i tretirana, zemlja kandidat za članstvo u NATO-u.

Tekuće NATO operacije u Afganistanu predstavljaju najznačajniji operativni angažman Saveza do sada. Uspostavljene 2001. godine na osnovu mandata UN-a, Međunarodne snage za sigurnosnu pomoć (ISAF) pod vođstvom su NATO-a od augusta 2003. godine. U sastavu ISAF-a nalazi se preko 130.000 vojnika iz 48 zemalja, razmještenih širom Afganistana. Njihova misija je proširiti ovlasti Centralne vlade Afganistana kako bi se stvorilo povoljno okruženje za funkcioniranje demokratskih institucija i za uspostavu vladavine prava. Učešće BiH u ISAF-u je izuzetno značajno.

Nakon slanja pojedinačnih pripadnika u okviru kontingenata ISAF-a, slanje jedinice OSBiH u ISAF u okviru Danske borbene grupe prilika je za Bosnu i Hercegovinu da pokaže NATO-u i evroatlantskoj zajednici kako

je i spremna i sposobna dati svoj doprinos operacijama podrške miru. To je značajan korak u potvrđivanju opredijeljenosti BiH za Partnerstvo za mir i njenog statusa zemlje koja teži članstvu u NATO-u.

Učešće u ISAF-u je i korisno iskustvo u pogledu izgradnje kapaciteta.

Šansa da se djeluje zajedno sa članicama NATO-a u operativnom okruženju pruža mogućnost za unapređenja stručnih znanja pripadnika OSBiH koja se mogu prenijeti ostalim pripadnicima koji se nisu našli u prilici učestvovati u ovakvim operacijama. Pored toga, učešće u ISAF-u doprinosi boljoj reputaciji BiH u Savezu i pokazuje da je BiH sposobna biti cijenjen partner. BiH je sada u stanju pokazati kako je došlo vrijeme da bude davalac umjesto primalac sigurnosti, što je dokaz da je dosadašnje povjerenje u proces evroatlantskih integracija nešto što će postojati i u budućnosti. Uvjeren sam da će OSBiH izvršiti svoju misiju na uspješan način. Da sumiram, htio bih naglasiti kako BiH može biti ponosna na svoje rezultate u reformi odbrane i na učešće u ISAF-u. Ovi rezultati mogu poslužiti kao primjer ostalim reformskim aktivnostima u smislu da su napredak i uspjeh mogući kroz saradnju, dijalog i postizanje konsenzusa.

Iako je puno toga postignuto, jasno je da još dosta posla predstoji. Bitno je nastaviti reformu odbrane i postići napredak na putu ka evroatlantskim integracijama. To će zahtijevati dugoročan i kontinuiran napor svih aktera uključenih u ove reforme. Ipak, s obzirom na dosada postignut napredak i kontinuirane napore, uvjeren sam da će BiH i dalje ostvarivati uspjehe, da će nastaviti sa razvojem Oružanih snaga i postići napredak na putu ka evroatlantskim integracijama. Naši zajednički napori omogućit će da to postane stvarnost. NATO štab Sarajevo, zajedno sa Ministarstvom odbrane, OSBiH i drugim institucijama BiH nastavit će činiti sve što je u njegovoj moći da se to ostvari.“

Učešće pripadnika Oružanih snaga BiH u misiji ISAF u Afganistanu

Pripadnici OS BiH u misiji *Snage međunarodne sigurnosne pomoći- ISAF*

Na osnovu Zakona o odbrani BiH kojim su definisani zadaci Oružanih snaga, jedan od zadataka je i učešće u operacijama kolektivne sigurnosti, u operacijama za podršku miru i samoodbrani, uključujući i borbu protiv terorizma. Ministarstvo odbrane Bosne i Hercegovine je Pravilnikom o učešću pripadnika Ministarstva odbrane i Oružanih snaga BiH u operacijama podrške miru i drugim aktivnostima u inostranstvu, definisalo nadležnosti i obaveze, kao i ostala pitanja koja regulišu ovu oblast.

Ministar odbrane BiH i generalni sekretar NATO-a 11. 03. 2009. godine u Briselu, potpisali su sporazume kojima se na standardan i jednoobrazan način, koji važi za sve članice učesnice *ISAF*-a, utvrđuju uslovi učešća u misiji (Sporazum o učešću u misiji *ISAF* i Finisijski sporazum).

Upućivanje oficira u misiju *ISAF* u Afganistanu

Zakonski okvir - Odluka Predsjedništva BiH o učešću pripadnika OS BiH u misiji *ISAF* u Islamskoj Republici Afganistan od 05.01.2009. godine reguliše:

Personal: 10 oficira.

Misija: Operativni, administrativni i

drugi štabni zadaci i poslovi koje zahtijeva formacijsko mjesto na dužnosti članova Štaba po Pravilima angažovanja definisanim od strane Ministra odbrane BiH.

Mjesto: Zona Regionalne komande Sjever u sastavu kontingenta OS SR

Njemačke i zona Regionalne komande Jugo-Zapad u sastavu kontingenta OS Kraljevine Danske.

Trajanje misije: 1 godina, u dvije smjene po šest mjeseci.

Učešće (2) oficira u sastavu Regionalne komande Jugo-Zapad

U martu 2009. godine upućena su dva oficira OS BiH (prva rotacija) u sastav danske borbene grupe u okviru Regionalne komande Jugo-Zapad u Afganistanu;

Prije upućivanja u misiju oficiri su završili obuku u trening Centru za obuku za mirovne operacije (*PSOTC*) u Bosni i Hercegovini, a nakon toga obuku u Kraljevini Danskoj;

Trenutno je u misiji peta rotacija pripadnika OS BiH;

Za dva oficira OS BiH logističku podršku obezbjeđuju Oružane snage Kraljevine Danske.

Memorandum o razumijevanju potpisan je 12.01.2009. godine između Ministarstva odbrane BiH i Operativne komande OS Kraljevine Danske;

Štabni oficiri OS BiH koji se upućuju u sastav danskih Oružanih snaga (*DABG*) na izvršenje dodijeljene misije, istu izvršavaju visoko profesionalno i predstavljaju pozitivan primjer profesionalizma i spremnosti bh. oficira za izvršenje NATO vođenih misija.

Upućivanje (8) oficira u Regionalnu komandu Sjever

Krajem septembra 2009. godine upućeno je osam oficira OS BiH (prva rotacija) u sastav kontingenta

Oružanih snaga Savezne Republike Njemačke u okviru Regionalne komande Sjever u Afganistanu;

Prije upućivanja u misiju oficiri su završili obuku u Bosni i Hercegovini, a nakon toga obuku u trening centru Bigošć u Poljskoj;

Trenutno se u misiji nalazi četvrta rotacija;

Za osam BiH oficira logističku podršku obezbjeđuju Oružane snage Savezne Republike Njemačke s tim što tu podršku plaća BiH;

Ministar odbrane BiH je potpisao Pristupnu notu o Memorandumu o razumijevanju između Ministarstva odbrane Savezne Republike Njemačke i Ministarstva odbrane Kra-

Republici Afganistan od 27.07.2010. godine, (Parlamentarna skupština BiH potvrdila Odluku Predsjedništva BiH 01.09.2010. godine) reguliše:

Personal: 45 pripadnika OS BiH.

Misija: Unutrašnje obezbjeđenje baza koalicionih snaga u provinciji Helmand, bez mogućnosti izlaska i izvođenja operacija van navedenih baza.

Mjesto: Zona Regionalne komande Jugo-Zapad u sastavu kontingenta OS Kraljevine Danske.

Trajanje misije: 1 godina, dvije smjene po šest mjeseci.

Ministar odbrane BiH je 07.12.2010. godine potpisao Tehnički sporazum sa Operativnom komandom Oružanih snaga Kraljevine Danske o učešću vojnog personala BiH u sastavu danske borbene grupe u misiji ISAF u Afganistanu

Ispraćaj druge rotacije Pješadijske jedinice OS BiH u misiju ISAF

Na lokaciji kasarne „Božan Šimović“ u Čapljini 29. 03. 2011. godine održan je svečani ispraćaj druge rotacije Pješadijske jedinice OS BiH koja odlazi na izvršenje zadatka u misiju ISAF u Afganistan. Uz pripadnike kontingenta i članove njihovih porodica, svečanom ispraćaju su prisustvovali najviši predstavnici Ministarstva odbrane i Oružanih snaga BiH, parlamentarni vojni povjerenik Boško Šiljegović, predstavnici NATO štaba, EUFOR-a, predstavnici danske Ambasade u BiH, kao i vojno-diplomatski predstavnici stranih zemalja akreditovanih u BiH. Pripadnicima Jedinice, gostima i zvanicama obratili su se ministar odbrane BiH dr. Selmo Cikotić, načelnik Zajedničkog štaba Oružanih snaga

BiH general-pukovnik Miladin Miložić, te komandant 4. pješadijske brigade brigadni general Ivica Jerkić. Komandant 4.pješadijske brigade OS BiH brigadni general Ivica Jerkić se osvrnuo na pripremni period Pješadijske jedinice, u kojem je, uz maksimalno zalaganje svih pripadnika 4.pbr i u saradnji sa ostalim organizacionim cjelinama OS BiH, Pješadijska jedinica obučena i pripremljena za realizaciju svih zadataka u misiji ISAF. To je svojom ocjenom potvrdio i ekspertske tim Oružanih snaga Kraljevine Danske koji je certifikovao jedinicu za misiju. Ministar odbrane BiH dr. Selmo Cikotić i načelnik ZŠ OS BiH general pukovnik Miladin Miložić su istakli značaj učešća pripadnika OS BiH u operaciji ISAF, te da je odlazak druge rotacije Pješadijske jedinice OS BiH još jedan primjer opredijeljenosti BiH za učešće u operacijama

globalne sigurnosti i daljem napredovanju ka evroatlantskim integracijama. Pješadijska jedinica OS BiH je druga rotacija koja će biti angažovana u misiji ISAF. Osiguravat

će bazu danske borbene grupe i neće sudjelovati u borbenim zadacima.

ljevine Norveške i Vojske Kraljevine Švedske;

Štabni oficiri koji izvršavaju misiju u sastavu Njemačkog kontiganta u Afganistanu, su misiju do sada provodili profesionalno i na pravi način prezentovali OS BiH.

Upućivanje pješadijske jedinice (45) u Regionalnu komandu Jugo-Zapad

Zakonski okvir - Odluka Predsjedništva BiH o učešću jedinice OS BiH u operaciji Snaga međunarodne sigurnosne pomoći (ISAF) u Islamskoj

Trenutno se u misiji nalazi druga rotacija;

Prije upućivanja u misiju pripadnici jedinice su završili obuku u BiH;

Jedinica je certifikovana od strane danskog ekspertnog tima.

Jedinica je upućena u misiju ISAF u Afganistanu 20.10.2010. godine (prva rotacija), a druga rotacija 29.03.2011. godine.

Za pripadnike jedinice OS BiH logističku podršku obezbjeđuju Oružane snage Kraljevine Danske uz određene troškove koje snosi BiH;

Trenutno „BHCON-FPU-001“ izvršava dodijeljenu misiju u području operacija, i do sada jedinica nije imala značajnih problema u realizaciji misije. Sa jedinicom se vrši svakodnevna komunikacija i prati situacija u području izvršenja misije.

Planirano proširenje učešća pripadnika OS BiH u misiju ISAF u Afganistanu

Predsjedništvo BiH je na sjednici održanoj 10.03.2010. godine dalo saglasnost za angažovanje 10 instruktora OS BiH u misiji ISAF za obuku afganistanskih snaga sigurnosti, nakon

što se provede zakonom propisana procedura;

Ministar odbrane BiH je Vrhovnoj komandi savezničkih snaga za Evropu (SHAPE) uputio pismo namjere o spremnosti BiH da uputi instruktore OS BiH za obuku afganistanskih snaga sigurnosti u misiju ISAF u Afganistanu, nakon što se provede zakonom propisana procedura;

Nakon što Predsjedništvo BiH donese odluku, očekuju se ostale zakonske procedure, a prvenstveno izjašnjavanje Parlamentarne skupštine BiH o toj odluci, te upućivanje instruktora OS BiH u vojno-polijsku školu u misiju ISAF u Afganistanu u drugoj polovini 2011.godine.

U toku su pregovori sa Republikom Hrvatskom, lider nacijom za Vojno-polijsku školu u Kabul, o učešću instruktora OS BiH u navedenoj školi.

Upućivanje podoficira OS BiH u misiju ISAF u Afganistanu

Predsjedništvo BiH dalo saglasnost o upućivanju 4 podoficira u operaciju ISAF u zonu Regionalne komande Sjever u sastavu kontingenta OS SR Njemačke u Afganistanu (u toku je zakonska procedura donošenja odluke). Ministarstvo odbrane BiH je uputilo pismo namjere Generalnom sekretaru NATO-a i komandantu Vrhovne savezničke komande za Evropu (SHAPE). Nakon što Predsjedništvo BiH donese odluku, očekuje se upućivanje podoficira OS BiH u misiju ISAF u Afganistanu u prvoj polovini 2011.godine.

Učešće pripadnika Oružanih snaga BiH u misiji UN-a u Kongu

Posmatračka misija UN u Demokratskoj Republici Kongo (MONUSCO)

Pripadnici Oružanih Snaga BiH učestvuju u jednoj misiji UN-a pod nazivom Organizacijsko stabilizacijska misija Ujedinjenih nacija u Demokratskoj Republici Kongo (MONUSCO) sa pet pripadnika.

U prvom kvartalu 2011.godine u mirovnoj misiji UN u Kongu učestvuje pet pripadnika OS BiH. Svih pet pripadnika Oružanih snaga BiH u mirovnim misijama UN-a, daju maksimalni doprinos uspjehu izvršenja zadataka mirovne misije u skladu sa važećim mandatom i rezolucijama Savjeta bezbjednosti UN-a.

Trenutno se u misiji nalazi deveta rotacija oficira OS BiH, i do sada je u ovoj misiji bilo angažovano 40 oficira OS BiH koji su počevši od no-

vembra 2002.godine učestvovali u misiji. Na sjednici održanoj 14. 12. 2010.godine, Predsjedništvo BiH je donijelo Odluku da se produži mandat kontingentu Oružanih snaga BiH slanjem desete rotacije vojnih posmatrača u misiju u Kongo. Deseti kontingent OS BiH od pet pripadnika vrši neophodne pripreme za odlazak u ovu misiju.

Kroz angažovanje pripadnika Oružanih snaga BiH u misijama UN-a, BiH daje podršku Organizaciji UN-a u realizaciji operacija podrške miru i jasno iskazuje opredjeljenje da, kao odgovorna članica međunarodne zajednice, želi i može dati adekvatan doprinos zajedničkim naporima za uspostavljanje i očuvanje mira i stabilnosti u svijetu.

Regionalna saradnja u oblasti odbrane

Ministarstvo odbrane BiH je u toku 2010. godine učestvovalo u radu sljedećih regionalnih inicijativa:

• Inicijativa ministara odbrane zemalja Jugoistočne Evrope (SEDM)

U 2007. godini Bosna i Hercegovina je stekla status punopravnog člana SEDM-a. Aktivno učešće MO BiH u ovoj inicijativi u toku 2010. izraženo je kroz:

- učešće predstavnika MO BiH u radu Koordinacionog komiteta SEDM-a,
- učešće u radu Političko-upravnog Komiteta multinacionalnih mirovnih snaga (SEEBRIG) u svojstvu posmatrača,
- učešće u radu Ministarskog sastanka zemalja Jugoistočne Evrope, održanog 12.10.2010. godine u Tirani,
- učešće u izradi svih dokumentata ovog foruma, te
- organizaciji aktivnosti koje je kreirao Koordinacioni komitet SEDM-a. Bosna i Hercegovina je 2009. godine dobila status posmatrača u Političko-vojnom upravnom komitetu (The Politico-Military Steering Committee – PMSC) uz preporuku da razmotri mogućnost postizanja statusa punopravnog člana. Punopravno članstvo bi značilo aktivno uključivanje u rad i učešće u SEEBRIG-u, tj. aktivan doprinos (finansijski i u ljudstvu) regionalnom miru i stabilnosti.

U okviru SEDM inicijative aktivno je 5 projekata u kojima MO BiH učestvuje bilo u ulozi aktivnog člana ili u ulozi posmatrača:

-SEESIM (Southeastern Europe Simulation Network), projekat aktivne saradnje u oblasti simuliranja upravljanja katastrofama i prirodnim nesrećama. Izvršene su detaljne pripreme te u saradnji sa Ministarstvom bezbjednosti BiH zajednički se učestvovalo u organizaciji i učestvovanju na vježbi SEESIM 10,

-CBSC – Projekat vojne podrške u suprotstavljanju širenja oružja za masovno uništavanje, kontrola prelaska granice i borba protiv terorizma, SEMEC – Projekat saradnje u oblasti vojne edukacije, -SIMIHO – Projekat satelitskog povezivanja vojnih bolnica, Na Ministarskom sastanku zemalja Jugoistočne Evrope 2009. u Sofiji pokrenuta je inicijativa za pokretanje novog projekta čija bi osnova bila komunikacijski sistemi u službi SEEBRIGa. U 2010. godini projekat je aktivan, tj. prihvaćen od strane članica SEDM-a.

• Program podrške zemljama Jugoistočne Evrope (SEEC)

Kao članica SEEC (Southeastern Europe Clearinghouse), Ministarstvo odbrane BiH i u toku 2010. je nastavilo da aktivno učestvuje u funkcionisanju svih mehanizama SEEC inicijative (Organizacijski sastanci, SEEC konferencije i dr.). Ministarstvo odbrane BiH je organizovalo Radnu grupu SEEC za BiH, na kojoj je relevantnim međunarodnim faktorima ponuđeno nekoliko projekata za podršku unapređenja bilateralne i regionalne saradnje. Kroz aktivan rad Političkih direktora SEEC inicirano je ustanovljavanje regionalnih centara. Centar za obuku za mirovne operacije (PSOTC) Butmir

prihvaćen je od strane Političkih direktora da bude delegiran kao Regionalni centar, tj. model za regionalnu saradnju u obuci za mirovne operacije.

• Proces koordinacije u Jugoistočnoj Evropi (SEECP)

Bosna i Hercegovina je kontinuirano podržavala SEECP (Southeastern Europe Coordination Process) kao jedinstvenu regionalnu inicijativu iniciranu i vođenu od strane zemalja regiona. U 2008. godini Bosni i Hercegovini ukazano je povjerenje uspostavljanjem sjedišta Savjeta za regionalnu saradnju (Regional Cooperation Council – RCC) u Sarajevu. Osnovni ciljevi regionalne saradnje u okviru SEECP-a odnose se na jačanje sigurnosne i političke saradnje, intenziviranje privrednih odnosa te saradnje na području ljudske dimenzije, demokratije, pravosuđa i borbe protiv ilegalnih aktivnosti.

• Američko – Jadranska povelja (US – Adriatic Charter) (A-5)

Cilj ove inicijative je jačanje sigurnosti i stabilnosti, kao preduslova za što brže uključivanje u evroatlantske integracije. Dokument podstiče i tekuće reforme Oružanih snaga u zemljama članicama i njihovu međusobnu vojnu saradnju.

Nakon aktivnog sudjelovanja u statusu posmatrača, početkom decembra 2008. godine, Bosna i Hercegovina je primljena u punopravno članstvo u ovoj regionalnoj inicijativi. U organizaciji Ministarstva odbrane BiH u Sarajevu 18.11. 2009. godine održan je sastanak ministara odbrane zemalja članica A-5, a 20.05. 2010. godine Bosna i Hercegovina je u ulozi zemlje domaćin organizovala sastanak načelnika štabova oružanih snaga zemalja članica.

- **Upravna grupa za bezbjednosnu saradnju u Juugoistočnoj Evropi (Southeastern Europe Security Cooperation Steering Group – SEEGROUP)**

SEEGROUP je regionalna inicijativa koja osim regionalnog karaktera podržava kako zemlje pojedinačno, tako i cijeli region u procesu dostizanja zajedničkih standarda za punopravno članstvo u širim integracijskim procesima – NATO i Evropska Unija. Cilj SEEGROUP je da pomogne regionalnu praktičnu saradnju u sferi odbrane i sigurnosti, te da unaprijedi harmonizaciju i koordinaciju između zemalja regiona.

- **Centar za sigurnosnu saradnju (Centre for Security Cooperation - RACVIAC)**

Ministarstvo odbrane BiH je 28. januara 2008. godine uputilo 3 oficira iz sastava OS BiH na rad u Regionalni Centar za sigurnosnu saradnju RACVIAC Zagreb - u sastav radnog osoblja Centra, na period od dvije godine. Njihov mandat je produžen krajem januara 2010. godine, tako misiju završavaju krajem januara 2011. godine. Druga grupa od 3 oficira za rad u RACVIAC Zagreb na period od dvije godine, upućena je 24. januara 2011. godine. U skladu sa imenovanjem od strane Predsjedništva BiH, pomoćnik ministra odbrane Zoran Šajinović je u oktobru 2010. godine preuzeo funkciju predsjedavajućeg Multinacionalne savjetodavne grupe (MAG), koja ima ulogu Upravnog odbora RACVIAC-a.

Aktivnosti u oblasti

Godišnja analiza rezultata ostvarenih u oblasti školovanja i obuke u Ministarstvu odbrane i Oružanim snagama BiH pokazuje stalni napredak ovog sistema što stvara preduslove i omogućava izvršenje zakonom propisanih obaveza i dodijeljenih misija ovoj instituciji. Posebno treba istaći napor koji se ulaže u dostizanje pune interoperabilnosti i kompatibilnosti sa oružanim snagama zemalja članica NATO saveza.

U 2010. godini 1794 pripadnika MO i OS BiH učestvovalo je na raznim vidovima obuke u zemlji i inostranstvu i u odnosu na 2009. godinu to je povećanje od 1,8%. Od navedenog broja 66% je obuku imalo u zemlji, a 34% u inostranstvu.

Školovanje i obuka pripadnika MO i OS BiH izvodi se u skladu sa doktrinom obuke, Smjernicama za izvođe-

Sti školovanja i obuke u MO i OS BiH

nje obuke, usvojenim planovima obuke, programima bilateralne suradnje ili dogovorene suradnje sa predstavnicima partnerskih zemalja i međunarodne zajednice.

Realizacija programa školovanja i obuke odvija se kroz više faza, a općenito mogu se grupisati na sljedeće aktivnosti:

- Ispunjavanje preuzetih obaveza prema NATO i PFP u koje su uključene i aktivnosti vezane za učestvovanje u mirovnim misijama s ciljem dostizanja pune interoperabilnosti i kompatibilnosti sa jedinicama i komandama NATO-a.

U 107 događaja IPP programa učestvovala su 164 polaznika, dok je na obuci koju su provodili Mobilni trening timovi, kojih je bilo osam, u prosjeku učestvovalo po 20 polaznika na svakoj aktivnosti. Na aktivnosti koje podržavaju partnerske ciljeve upućena su 83 polaznika.

- Realizacija aktivnosti proisteklih iz međunarodnih sporazuma i ugovora, te mjera za izgradnju povjerenja, sigurnosti i kontrole naoružanja.

Ova obuka izvodi se u saradnji sa Misijom OSCE, Ženeva centrom za sigurnosne studije, Centrom RACVIAC u Zagrebu, Institutom za međunarodno humanitarno pravo u San Remu, i obuhvatila je značajan broj polaznika.

- Realizacija aktivnosti vezanih za provođenje bilateralnih sporazuma, memoranduma o razumijevanju, programa o međusobnoj suradnji i dr. obuhvata najviše nivoe školovanja, usavršavanja i obuke kao što su vojne akademije, komandno-štabne škole, škole nacionalne obrane i druge ustanove

u SAD-u, Velikoj Britaniji, Njemačkoj, Francuskoj, Hrvatskoj, Srbiji, Grčkoj, Turskoj i drugim partnerskim zemljama.

Navedenim aktivnostima u toku 2010.godine obuhvaćeno je 195 polaznika. Implementiranje stečenih znanja doprinosi razvoju institucija odbrane Bosne i Hercegovine i omogućava bržu integraciji u evroatlantske integracije.

- Pripremu oficira i podoficira za rad u štabovima i tokom mirovnih operacija vršio je PSOTC Butmir tako da su ovu obuku prošla 172 polaznika.

- Značajna aktivnost je i učenje stranih jezika, prioritetno engleskog, uz njemački, francuski, turski, grčki i italijanski jezik gdje su razvijeni modeli za učenje za različite stupnjeve. Značajno je povećan broj državnih službenika koji uče engleski jezik i na taj način se osposobljavaju za komuniciranje na stranom jeziku. Samo u protekloj godini bili je više od 100 polaznika koji su pohađali neintenzivne kurseve. Posebno treba istaći rad STANAG tima za engleski jezik koji je osposobljen za provjeru znanja i izdavanje odgovarajućeg certifikata.

- U saradnji sa Agencijom za državnu službu organizovano je osposobljavanje i usavršavanje državnih službenika koje je prošlo 120, s tim da je od ovog broja, veći broj državnih službenika prošao dvije i više obuka. Obuka je obuhvatila 8 modula i 18 događaja koji osposobljavaju državne službenike za redovne radne aktivnosti.

Obuka u jedinicama

Jedna od najvažnijih misija Komande obuke i doktrine (KOiD) Oružanih snaga BiH je definiranje standarda za obuku i učešće u izvođenju obuke komandi i jedinica OS BiH. U sastavu KOiD-a djeluje Cen-

tar za profesionalni razvoj, Centar za osnovnu obuku, Centar za borbene simulacije, Centar za borbenu obuku, a na KOiD je formacijski oslonjen i Centar za podršku mirovnim operacijama (PSOTC).

Realizacija institucionalne obuke u 2010. godini

Institucionalna obuka u OS BiH tokom 2010. realizirana je kroz vojne, specijalističke i jezičke kurseve, kursiranja oficira i podoficira u PSOTC, kao i obuku tri klase kandidata za prijem u profesionalnu vojnu službu. Na jezičkim kursovima bilo je zastupljeno učenje šest jezika i to: engleski, turski, grčki, francuski, njemački i italijanski jezik. Tokom 2010. godine neki od stepenovanih kurseva engleskog jezika završio je 1. 241 pripadnik OS BiH (od osnovnog do naprednog), na kursovima turskog bilo je 56, grčkog 26, francuskog 23, njemačkog 18 i italijanskog jezika 3 pripadnika OS BiH, što je ukupno 1. 367 profesionalnih vojnih lica koja

su završila neki od jezičkih kurseva. Istovremeno, od strane instruktora i predavača iz sastava KOiD-a realizirano je šest vojnih kurseva i to komandno-štabni, osnovni oficirski, napredni oficirski, napredni podoficirski i dva osnovna podoficirska kursa. Ovi kursevi trajali su od tri do šest mjeseci, a u 2010. godini završio ih je 181 pripadnik, dok su 104 pripadnika završila neki od 12 specijalističkih kurseva, među kojima su kurs informatike i kurs za instruktore. Osim toga, instruktore su sa pripadnicima OK OS BiH realizirali

MAPEX vježbu, održali metodičko-didaktičku obuku za instruktore iz sastava Bataljona vojne policije i ISAF-a, proradili vježbu "Proces donošenja vojnih odluka" sa Komandom logistike i izveli posebne, tzv. preduputne obuke za pripadnike koji su upućivani u ISAF misije. Za te pripadnike OS BiH su organizirani i posebni kursevi i testiranja iz poznavanja engleskog jezika. Instruktore su organizirali i radionice u oblasti obuke, a prisutna je i stalna saradnja sa Mobilnim trening timovima EUFOR-a, koji se bave unaprijeđenjem obuke i doktrine, standardizacijom, vojnim vježbama

i podoficirskim kursovima. Takođe je izvedena i obuka na trenažerima tenka M-84, obuka protivoklopnjaka na trenažerima POLK 9K111, te obuka vozača oklopnih transportera M-113.

Trend podmlađivanja u skladu sa NATO standardima

Tokom 2010.godine u Centru za osnovnu obuku predviđeni nastavni Plan i program uspješno su savladala 884 kandidata. Oni su nakon obuke primljeni u profesionalni vojni sastav, a trend podmla-

Oružanih snaga BiH

čuje izvođenju fizičkog vježbanja u jedinicama i održavanju fizičke spremnosti profesionalnih vojnih lica, kvalifikacijska gađanja ličnim naoružanjem i samousavršavanje, a svaka individualna inicijativa za sticanje akademskih zvanja, korištenje informacionih tehnologija i učenje stranih jezika podržava se na svim nivoima. Tokom 2011. godine, osim obuke jedinica OS BiH za NATO vođene operacije i provjere bataljona kroz rotacije u CBO i simulacije u CBS, planiran je i nastavak obuke

divanja u OS BiH u skladu sa NATO standardom se nastavlja. Planirano je da tokom 2011. bude izvedena osnovna obuka za naredne tri klase kandidata, što je za starješinski i instruktorski kadar Centra izazov koji će iziskivati dodatno angažovanje ljudskih i materijalnih resursa.

Što tiče kolektivne obuke ili obuke jedinica, kroz rotaciju i kvalifikacijski bojevo gađanje prošlo je 869

pripadnika pješadijskih brigada, kroz simulacijske vježbe 563, a kroz simulacijske vježbe i procjenu de-

klarisanih jedinica 346 pripadnika. Najveći dio ovih vježbi izvođen je Centru za borbene simulacije i Centru za borbenu obuku. Važno je naglasiti da tokom obuke, pogotovo u Centru za borbenu obuku gdje se upotrebljava bojeva municija, nije bilo vanrednih događaja, a misija i lista osnovnih zadataka misije su u potpunosti realizirane. Ukupno, tokom 2010. godine u centrima Komande obuke i doktrine obučavalo se 4.467 pripadnika OS BiH.

U sklopu svakodnevne individualne obuke posebna pažnja se posve-

jedinica uz pomoć Mobilnih trening timova (MTT) iz sastava EUFOR-a. Angažovanje MTT u jedinicama u ulozi savjetnika na polju obuke omogućava i ubrzava interoperabilnost jedinica sa NATO jedinicama. Takođe, jedinice su spremne za operacije traganja i spašavanja (SAR) i operacije medicinske evakuacije (MEDEVAC), kao i pružanje vojne pomoći civilnim strukturama, što je bilo primijenjeno i tokom 2010. godine prilikom nepogoda izazvanih poplavama.

Osim pomenutog, u Smjernicama za 2011. godinu potenciran je razvoj i održavanje obučanih, motiviranih, discipliniranih i fizički spremnih snaga, sposobnih za reakciju

u punom spektru vojnih operacija kako bi ispunile misije OS BiH postavljene u Zakonu o odbrani BiH i uspješno provodile misije podrške miru, kao i razvoj visokoprofesionalnog

komandnog kadra, prilagodljivog promjenljivim okolnostima, spremnog da osigura pravovremeni i adekvatan angažman jedinica s ciljem izvršenja dodijeljenih misija.

Rotacijske vježbe kao dio kolektivne obuke

Kako je planirano Godišnjim planom obuke za Oružane snage BiH i tokom 2011. godine vrši se obuka jedinica jačine bataljona za rotaciju koja se kao završna vježba provodi na terenu, u Centru za borbenu obuku OS BiH. Nakon što je 2010. godine završen ciklus obuke sa trećim bataljonima pješadijskih brigada i time okončan trogodišnji ciklus obučavanja u OS BiH, ponovo su na redu prvi bataljoni. Ovaj vid obuke predstavlja veoma važan dio kolektivne obuke jer održava vojničke, rukovodne i kolektivne sposobnosti, razvija i održava vještine komandovanja i kontrole kod starješina i njihovog osoblja, predstavlja podršku multiešalonskoj obuci i što je takođe veoma važno, omogućava izvođenje obuke u realnim uslovima.

U tom procesu od prvih priprema do završne vježbe, što je vremenski period od oko pola godine, komandanti bataljona sami, na osnovu specifičnih ciljeva obuke i raspoloživih resursa, biraju određenu vježbu ili kombinaciju vježbi i sa pripadnicima jedinice prolaze put od predavanja i seminara, preko vježbe na kartama (MAPEX), komandno-štabne vježbe (CPX), simulacijske vježbe (SIMEX), terenske vježbe (FTX) i vježbe bojevog gađanja do stvarne misije.

Dakle, obuka se odvija u fazama, od obuke i uvježbavanja timova do obuke i uvježbavanja jedinica i od jednostavne do složene. U timskoj i kolektivnoj obuci koriste se znanja stečena u individualnoj obuci, a u njih uključuju kolektivni elementi, čime se dobija novi kvalitet. Svaka aktivnost se ocjenjuje. Standardi za ocjenu obuke se utvrđuju za svaki kolektivni zadatak koji su komandanti odredili kao zadatak pomoću kojeg se ispunjava najvažnija misija jedinice.

Cilj kolektivne obuke OS BiH je priprema, obuka i uvježbavanje za izvođenje određenog vojnog zadatka. Svaki od ovih ciljeva obuhva-

ta određeni broj s njim povezanih zadataka kao što su: identificiranje i definiranje potrebnih sadržaja obuke i definiranje odgovarajućeg programa kao temelja za razvoj OS BiH u skladu sa odgovornostima nadležnih za izvođenje obuke u OS BiH; potom uspostavljanje osnovnih standarda, instrumenata i načina procjene i ocjenjivanja nivoa obučenosti, primjena operativnih procedura NATO-a, što sve vodi ka povećanju međusobnog razumijevanja, interoperabilnosti i saradnji sa snagama zemalja članica NATO-a i Partnerstva za mir, ali i procjeni obučenosti komandi i jedinica za mogućnost integracije u multinacionalne vojne snage.

Centar za obuku za podršku mirovnim operacijama (PSOTC)

Centar za obuku za podršku mirovnim operacijama (PSOTC) je multinacionalni projekt 17 država partnera (Austrije, BiH, Danske, Finske, Francuske, Hrvatske, Mađarske, Makedonije, Nizozemske, Norveš-

ke, Njemačke, Poljske, Sjedinjenih Američkih Država, Švajcarske, Švedske, Turske i Velike Britanije), dok je pristupanje Srbije kao 18-te države partnera u finalnoj proceduri. PSOTC je namjenski uspostavljena obrazovna ustanova, koja pruža profesionalno, međunarodno priznato vojno obrazovanje i štabnu obuku pripadnicima Oružanih snaga BiH i pripadnicima OS drugih država, sa ciljem njihovog osposobljavanja za učešće u multinacionalnim operacijama podrške miru (PSO). Upravni odbor, sastavljen od predstavnika država partnera, donio je odluku da se Centar preda Bosni i Hercegovini 2013.godine. Zemlja domaćin će nastaviti voditi Centar sa međunarodnim i bosnaskohercegovačkim nastavnim osobljem, što će osigurati nastavak međunarodnog duha koji je jedan od temelja u izvođenju nastave. U novembru 2007.godine PSOTC je zvanično uvršten u listu NATO PFP centara za obuku i obrazovanje. Ovo potvrđuje da je obuka koja se izvodi u PSOTC-u, kvalitetom i stručnošću kompatibilna sa NATO standardima i procedurama koji se primjenjuju u NATO centrima slične namjene. U takvoj ulozi PSOTC, pored PSO kurseva, kreira i organizuje kurseve za Evroatlantski

partnerski radni program u oblasti ma kao što su: međunarodni odnosi, taktičke aktivnosti utjecanja, mediji, protivpobunjeničke aktivnosti. Sveobuhvatan pristup traži od Centra saradnju sa širim sektorom, gdje PSOTC pruža idealan spoj vojnog i civilnog osoblja uključenih u aktivnosti sigurnosnog sektora. Da bi odgovorio ovim zahtjevima Centar je u saradnji sa međunarodnim partnerima uključen u izvođenje stručnih seminara i radionica iz oblasti izgradnje integriteta, uključenosti žena u sigurnosnim i odbrambenim institucijama. PSOTC je poznat i kao regionalni Centar za obuku, uključen u programe i projekte država Jugoistočne Evrope (SEEC) i A5, iz oblasti odbrane. Takođe, djeluje kao koordinacijska ćelija između centara za vojnu obuku i obrazovanje država regije. Oružane snage BiH, su takođe inkorporirale PSOTC u svoju

organizacionu strukturu, što ukazuje na lokalnu dimenziju koju Centar ima, dok u isto vrijeme služi i kao medij za transformaciju, usvajajući najsavremenije standarde iz domena NATO aktivnosti i ugrađujući ih u svoje kurseve i druge vidove edukacije i obuke, čime se ključno osoblje OS BiH na najbolji način priprema za ispunjavanje svoje osnovne misije. Centar svojim aktivnostima uvodi NATO standarde i iskustvo služeći kao osnovna institucija u OS BiH koja pruža obuku u operacijama podrške miru i pripremu pripadnika

OS BiH za učešće u multinacionalnim misijama UN-a i NATO-a. PSOTC je pored obuke koja se izvodi u Centru uspostavio mobilne timove za obuku (MTT), koji pružaju mogućnost PSOTC instruktorima da izvo-

de obuku izvan sjedišta u Sarajevu. Zadatak mobilnog tima je da kreira program i izvede obuku u skladu sa specifičnim zahtjevima potrebnim za obuku brigadnog osoblja, osoblja nivoa bataljona, štabnog osoblja viših komandi Oružanih snaga BiH i da pruži nastavnu podršku regionalnim institucijama za vojnu

obuku. Za posljednjih sedam godina, edukaciju i obuku u PSOTC-u je uspješno završilo 1.124 oficira i podoficira iz Oružanih snaga BiH, od kojih je 48 oficira služilo, ili trenutno služe u operacijama podrške miru u Afganistanu, Iraku, Kongu, Etiopiji i Eritreji. Takođe, Centar je tokom štabnih kurseva obučio 507 međunarodnih oficira i podoficira. Mobilni trening tim (MTT) je obučio 1.473 studenata van Centra, od kojih su 1.372 pripadnici OS BiH i 101 pripadnik Oružanih snaga država regije.

Protivminske akcije

OS BiH kao deminerska organizacija

Deminerska organizacija OS BiH je dio deminerske zajednice u BiH te kao takva sve aktivnosti na provođenju PMA radi u duhu i ok-

virima državnih zakona i standarda i sopstvenih standardnih operativnih procedura (SOP-a) odobrenih od strane BH MAC-a. Deminerska organizacija OS BiH je vladina deminerska organizacija koja sprovodi operacije protivminskih akcija u BiH. Pored OS BiH, na istom principu funkcionišu i deminerske organizacije entitetskih civilnih zaštita i CZ distrikta Brčko. Postoji i veći broj komercijalnih i nevladinih deminerskih organizacija.

Rezultati Oružanih snaga BiH u PMA

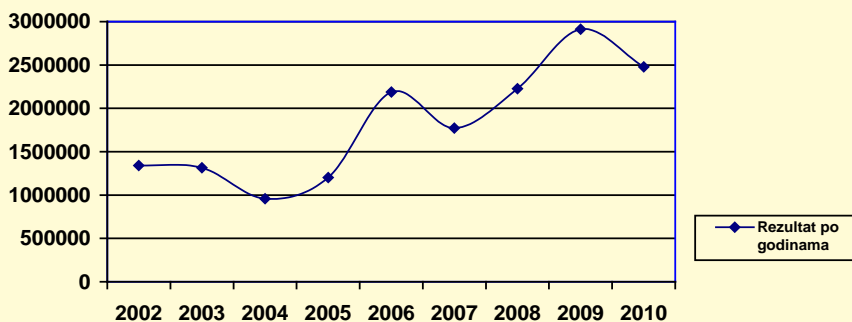
Generalno, OS BiH participiraju sa oko 20% ukupnih rezultata deminiranja u BiH. Na ovom grafikonu vide se podaci o deminiranim površinama od strane OS BiH za period od 2002. godine. Kao što se može uočiti, reorganizacija deminerskih jedinica 2004., 2007. i 2010. godine je imala za posljedicu prekid tendencije rasta rezultata u pogledu produktivnosti. Pored toga, neophodno je istaći da je u periodu od 2002. do 2010. godine pronađeno i uništeno 3757 protivpješadijskih mina, 113 protivtenkovskih mina, 2598 ostalih neeksplozivnih ubojnih sredstava (NUS) i očišćeno je 39 raznih objekata. Značajna aktivnost u sklopu PMA je i generalno izviđanje (GI). U proteklom periodu, od 2009. godine, timovi za GI OS BiH su izvidjeli vojne lokacije za koje postoje indicije da su zagađene minama. Od ukupnog broja izviđenih vojnih lokacija, na njih 36 je utvrđena rizična površina u obimu 3.007.334 m².

Raspoloživi resursi

OS BiH, kao organizacija za PMA, u svom sastavu imaju deminerski bataljon kao jedinicu za neposredno izvršavanje zadataka PMA. Formacija deminerskog bataljona, izražena kroz kapacitete za provođenje PMA, obuhvata sljedeće:

- 32 manuelna odjeljenja
- 2 manuelna odjeljenja za deminiranje vojnih objekata
- 8 timova za mašinsku pripremu zemljišta
- 1 plant tim za čišćenje ruševina
- 9 POEK timova (timovi sa psima otkrivačima eksploziva)
- 6 timova za generalno izviđanje

Do 2006. godine OS BiH su raspolagale sa mašinama koje nisu standardno uznemiravale tlo ("Božena 1 i 2" šest komada i jedan "Liberator") već su služile za uklanjanje vegetacije i šteta sa deminerskih radilišta. Od 2006. godine u sastavu OS BiH nalaze se i mašine za standardno uznemiravanje tla. Prvo je to bila "Božena 5", a kasnije, 2009. godine,

ije (PMA) u OS BiH

dvije mašine "MH-05", kao i "Diger" 2010 godine. Ovim se značajno povećao stepen sigurnosti na deminerskim projektima i stvorile pretpostavke za povećanje produktivnosti.

OS BiH su akreditacijom izdatom od strane BH MAC-a, između ostalog, akreditovane za izvođenje humanitarnog deminiranja po metodama:

- manuelno deminiranje
- mašinska priprema
- pregiranje (upotreba pasa otkrivača eksploziva)

Na osnovu toga može se vidjeti kako je širok spektar aktivnosti PMA koje provode OS BiH.

Saradnja

Pored BH MAC-a, sa kojim su saradnja i kontakt gotovo svakodnevni, OS BiH aktivno saraduju sa EUFOR-om, UNDP-ijem, ambasadama stranih zemalja u BiH, civilnim zaštitama u BiH, a u poslednje vrijeme posebno aktivno sa nevladinom organizacijom "NPA"- Norwegian people's aid- Norveška narodna pomoć. Potrebno je pomenuti i ostvarenu saradnju sa Ministarstvom saobraćaja i ko-

munikacija BiH, a koja se odvijala na projektima buduće trase autoputa Koridor 5C. Naime, za potrebe ove trase, OS BiH su vršile deminiranje na zahtjevnim projektima u opštini Odžak 2009. godine i opštini Doboj 2010. godine gdje je tretirana površina od preko 1.000 000 m².

Obuka

Oružane snage BiH imaju kapacitet za samostalnu obuku iz oblasti humanitarnog deminiranja koju realizuju izvođenjem kurseva različitih specijalnosti prema zahtjevima Standarda BiH.

Kursevi iz oblasti PMA koji se organizuju u OS BiH su: Osnovni deminerski kurs, kurs čišćenje kuća, kurs komandira odjeljenja-tima, kurs operatora mašine za mehaničku pripremu zemljišta i kurs za izviđače. Takođe, organizuju se i osnovni kurs za operatora za UES (uklanjanje eksplozivnih sredstava), kurs komandira tima za UES, kurs inspektora unutrašnje kontrole kvaliteta, te kurs komandira deminerskog voda (radilišta).

Zvanja ili kvalifikacije u humanitarnom deminiranju koja se stiču završetkom kurseva su: deminer, medicinar, komandir deminerskog odjeljenja-tima, izviđač, deminer za čišćenje kuća, operator mašine za pripremu površine, operator za UES, komandir tima za UES, kerovođa, komandir voda (radilišta), komandir tima za mehaničku pripremu zemljišta, instruktor deminiranja, instruktor za UES i inspektor kontrole kvaliteta humanitarnog deminiranja.

U fazi uspostavljanja je Centar za protivminsko djelovanje OS BiH koji će biti lociran u kasarni OS BiH u Rajlovcu.

Civilno-vojna saradnja

Pružanje pomoći civilnim organima u reagovanju na prirodne i druge nesreće je zakonski zadatak Oružanih snaga BiH. Ovaj zadatak realizira se na zahtjev odgovarajućih civilnih organa. Oružane snage BiH su spremne i odgovaraju na takve zahtjeve po odobrenju za angažiranje. Vojna pomoć civilnim organima prema Politici vojne pomoći civilnim organima je angažiranje vojnih snaga

- Pomoć agencijama za provođenje zakona,
- Realizacija protokolarnih reprezentativnih aktivnosti,

Pomoć civilnim organima u realizaciji humanitarnih aktivnosti:

- Protivminski djelovanje i uklanjanje neeksplozivnih ubojnih sredstava,
- Operacije medicinske evakuacije,
- Operacije traganja i spasavanja,
- Operacije dostave humanitarne pomoći i druge humanitarne operacije i aktivnosti pomoći stanovništvu i

Druge vrste pomoći civilnim organima, kao što su:

- Integrisani oblici pomoći kroz praktičnu obuku Oružanih snaga BiH (pomoć u obnovi, održavanju i izgradnji infrastrukture, kontrolisano pružanje usluga i ustupanje vojnih resursa na upotrebu civilnih organa),
- Realizacija kulturnih, sportskih i drugih prigodnih aktivnosti,
- Pomoć u drugim aktivnostima koje doprinose ugledu i dokazuju društvenu korisnost struktura odbrane BiH.

u aktivnostima pružanja pomoći i podrške civilnim organima i, u okviru iste, civilnom stanovništvu. Kao širi pojam i način realizacije uključuje saradnju i koordinaciju sa civilnim organima u reagiranju na prirodne i druge katastrofe i nesreće.

Ministarstvo odbrane BiH i Ministarstvo sigurnosti BiH usaglasili su i donijeli Standardne operativne procedure (SOP) angažiranja Oružanih snaga BiH u reagiranju na prirodne i druge nesreće.

Raspoloživi resursi Oružanih snaga BiH stavljaju se na raspolaganje civilnim organima za pružanje tri vida pomoći i to:

Pomoć civilnim organima vlasti u:

- Reagiranje na prirodne i druge katastrofe i nesreće,
- Borba protiv terorizma,

U zavisnosti od potrebnih odgovora na prirodne i druge nesreće mogu biti angažirane pješadijske, inženjerske, helikopterske, deminerske i druge jedinice Oružanih snaga BiH. Istovremeno, podrška civilnim organima

- ugradnji, premještanju ili prevoženju različitog materijala,
- uređenju različitih površina,
- saniranju makadamskih puteva.

može biti pružena kroz angažman odgovarajućih transportnih, logističkih i drugih specijaliziranih kapaciteta Oružanih snaga BiH.

Oružane snage BiH su do sada bile angažirane u više slučajeva spasavanja ljudi i materijalnih dobara u prirodnim nesrećama. Posebno intenzivne aktivnosti, sa više vrsta zadataka (evakuacija, spasavanje, zbrinjavanje),

U okviru pružanja pomoći u medicinskoj evakuaciji, uspostavljeno je MEDEVAC dežurstvo helikoptera Oružanih snaga BiH i realizovane dvije zajedničke vježbe sa civilnim strukturama. U kasarni Rajlovac realizovana je vježba odgovora na teroristički napad i otklanjanje posljedica terorističkog napada pod nazivom „Združeni odgovor Sarajevo 2010“. U vježbi su učestvovali i pripadnici entitetskih uprava civilne zaštite, Ministarstava unutrašnjih poslova i Profesionalne vatrogasne brigade

realizovane su u pružanju pomoći civilnim organima i stanovništvu prilikom poplava krajem 2010. godine u općinama Bijeljina, Derventa, Goražde, Novo Goražde, Čapljina i Čelinac.

Oružane snage BiH pružile su značajnu pomoć na gašenju požara u području općina Livno, Tomislavgrad i Bileća. Tokom ovih aktivnosti na gašenju požara su angažirana dva helikoptera Oružanih snaga BiH sa posadama i ukupno je izbačeno 140 tona vode.

U oblasti inženjerskih radova Oružane snage BiH su do sada bile angažirane na:

Kantona Sarajevo, te Službe hitne pomoći Grada Sarajeva. U proteklom periodu uspješno je obavljeno više domaćih i dvije međunarodne evakuacije bolesnika.

Pored navedenog, ostvarena je značajna pomoć civilnim strukturama u oblastima ustupanja resursa Oružanih snaga BiH na privremeno korištenje, te u podršci aktivnostima stvaranja pretpostavki za povratak izbjeglih i raseljenih lica u BiH. Oružane snage BiH su u svim navedenim oblastima pružanja vojne pomoći civilnim organima demonstrirale spremnost i sposobnost, te potvrdile društvenu korisnost u širokom spektru ovih i drugih nevojnih aktivnosti.

NATO – PERSPEKTIVA program

Ministarstvo odbrane BiH razvilo je i primjenjuje Program tranzicije i zbrinjavanja otpuštenog personala "PERSPEKTIVA", kao sistem pomoći i brige za vlastito osoblje koje napušta vojnu službu. Programom se utvrđuju mjere i aktivnosti koje realiziraju MO i OS BiH u saradnji sa svim nivoima vlasti u cilju zbrinjavanja otpuštenog vojnog personala.

Strateški ciljevi programa "PERSPEKTIVA" su asistencija otpuštenom osoblju odbrambenih snaga u procesu reintegracije u civilni život, povećanje kapaciteta Ministarstva odbrane s ciljem pružanja pomoći reintegracije otpuštenom osoblju odbrambenih snaga, te doprinos implementaciji procesa reformi odbrambenih snaga u Bosni i Hercegovini. Programom "PERSPEKTIVA" se osigurava jedinstvena institucionalna podrška svih nivoa vlasti, nevladinog sektora i potencijalnih donatora, odnosno licima u tranziciji omogućuje savjetodavna, edukacijska i druga stručna pomoć definirana Programom. Tipovi asistencije su: direktna podrška za početak biznisa, sajam zapošljavanja ili konferencija, publikacije, eksterni konsultanti, zapošljavanje preko interneta, trening programi. Metodologija podrazumijeva individualno savjetovanje i konsalting/ posjete,

razvoj projekata, podjela opreme/ servis, monitoring i lokalne veze.

Akcionni plan za uspostavljanje sistema tranzicije i zbrinjavanja donesen je 13.05.2008. godine, Politika tranzicije i zbrinjavanja otpuštenog personala donesena je 07.10.2008. godine, a Program tranzicije i zbrinjavanja "Perspektiva" donesen je 23.03.2009. godine. Također, Pravilnik o tranziciji i zbrinjavanju donesen je 30.06.2009. godine.

25.05.2009. godine uspostavljena su tri Regionalna tranzicijska centra (u Rajlovcu, Mostaru i Banja Luci), a u toku su pripreme za uspostavu RTC-a u Tuzli.

Odluka o NATO – Perspektiva programu donesena je u NATO HQ Brisel 20.05.2010. godine. Lider nacije su: Norveška, Slovenija i Holandija. Trajanje projekta predviđeno je od 01.10.2010. do 30.09.2012. godine. Finansijski ugovor, aneksi Finansijskog ugovora i Izvršni aranžman potpisani su u Briselu 01.10.2010. godine. Ceremonija otvaranja i

predstavljanje Programa održana je 18.11.2010. godine u Parlamentarnoj skupštini BiH.

Budžet NATO PERSPEKTIVA PROGRAM iznosi približno 5.268.460 eura, a pojedinačne donacije 11 zemalja iznose: USA/USAID – bilateralno 2.113.600 USD, BiH - 1.500.000 eura, Norveška - 1.100.000 eura, Holandija - 300.000 eura, UK - 100.000

GBP, Luksemburg - 200.000 eura, Turska - 200.000 eura, Švedska - 166.375 eura, Danska - 50.000 eura, Češka - 30.000 eura i Slovenija - 30.000 eura. Izvršni agent projekta je Međunarodna organizacija za migracije IOM, u saradnji sa MO BiH.

U periodu do 13.02.2011. godine iz profesionalne vojne službe otpušteno 1.771 lice (a u toku 2011. godine prestat će PVS zbog isteka ugovornog roka za još 191 vojnika), od kojih je za projekat PERSPEKTIVA registrovano 1.204, individualno je konsultirano 1.031 lice i pripremljeno je 310 projekata. Odobreno je 102 projekta, a u procesu odobravanja je ukupno 64 projekta. Istovremeno aktuelna je medijska kampanja prema licima u tranziciji, pripadnicima OS BiH, javnosti, međunarodnoj zajednici i potencijalnim donatorima, održavaju se tranzicijske radionice za otpuštena lica i dostavljaju registracijski paketi otpuštenim licima.

Razvoj i modernizacija Oružanih snaga BiH

Razvoj društva u cjelini zahtjeva Oružane snage BiH organizovane i opremljene primjereno savremenim sigurnosnim izazovima i realnim ekonomskim i finansijskim mogućnostima države. Osnovni dokument koji definiše razvoj OS BiH je "Plan razvoja i modernizacije OS BiH 2011-2020".

U proteklom periodu izrađena su i usvojena nova strateška dokumenta u oblasti sigurnosti i odbrane zemlje - Sigurnosna politika, Odbrambena politika i Vojna strategija BiH. Aktivnosti na izradi dokumenta "Pregled odbrane", kojim je izvršena sveobuhvatna revizija i analiza do sada postignutih rezultata u oblasti tranzicije i reforme sistema odbrane, jasno pokazuje potrebu za daljim nastavkom reformskog procesa na putu BiH ka ostvarenju primarnog strateškog cilja – punopravnog članstva u NATO.

U okviru ovog značajnog procesa, Plan kao aneks dokumenta "Pregled odbrane", ujedno predstavlja konkretnu, materijalnu vezu između stavova definisanih u usvojenim strateškim dokumentima i projekcije budućeg razvoja OS kao temeljnog stuba sistema odbrane BiH. Namjena ovog dokumenta je usmjeravanje razvoja OS BiH u narednom desetogodišnjem periodu i definisanje obaveza i zadataka koje je potrebno izvršiti u cilju kreiranja neophodnih materijalnih uslova za njegovu realizaciju. Plan razvoja i modernizacije predstavlja elaboraciju vizije personalne, materijalne i finansijske podrške razvoja i dostizanja zahtjevanih

operativnih sposobnosti OS BiH u projektovanom vremenskom periodu. U skladu sa stavovima i preporukama definisanim u dokumentu "Pregled odbrane", buduće operativne sposobnosti će biti potpuno u funkciji izvršenja misije i zadataka OS, primjerene savremenim sigurnosnim izazovima, rizicima i raspoloživim resursima. Time će se stvoriti neophodni uslovi za optimalno i efikasno korištenje raspoloživih, ali ograničenih vojnih kapaciteta zemlje, a OS BiH će potpuno ostvariti svoju zakonom propisanu ulogu u okviru sistema kolektivne odbrane.

Sadržaj dokumenta je koncipiran po sljedećem:

- U prvom poglavlju dokumenta definisani su ciljevi modernizacije OS BiH i izvršena analiza postojećeg stanja, te projekcija i operacionalizacija razvojnih ciljeva u oblasti personalnih i materijalnih resursa, vojnog školovanja, doktrine i obuke te međunarodne vojne saradnje i doprinosa BiH u njenih OS međunarodnoj sigurnosti.
- U drugom poglavlju dokumenta utvrđeni su finansijski okviri budžeta i projekcija odbrambenih troškova potrebnih za ostvarivanje definisanih razvojnih ciljeva.

Ciljevi modernizacije

Osnovni cilj modernizacije OS BiH je dostizanje zahtjevanih operativnih sposobnosti koje će osigurati plansko dostizanje potrebnog stepena interoperabilnosti i kompatibilnosti OS sa OS zemalja članica NATO kao temeljnog preduslova zajedničkog angažovanja sa saveznicima i partnerima u budućnosti.

Ciljevi razvoja i modernizacije OS BiH su razrađeni za oblasti:

personalnih resursa, materijalnih resursa - sa težištem na naoružanju i vojnoj opremi, objektima i infrastrukturi i sistemu logističke podrške OS, vojnog školovanja, doktrine i obuke, međunarodne vojne saradnje i doprinosa međunarodnoj bezbjednosti.

Glavni ciljevi razvoja i modernizacije OS BiH u periodu 2011 – 2020. godina su:

a) Ciljevi usmjereni na dostizanje zahtjevanih operativnih sposobnosti:

1. Uspostavljanju projektovane organizacijske i personalne strukture,

2. Opremanju OS savremenim i neophodnim sredstvima naoružanja i vojne opreme,

3. Intenzivnijem učešću OS u međunarodnim vojnim operacijama, a posebno operacijama podrške miru.

b) Ciljevi usmjereni na uređenje normativno - doktrinarnog okvira:

1. Uspostavljanju projektovanog sistema obuke i usavršavanja,

2. Prilagođavanju zakonodavne i druge normativno – pravne i doktrinarnog regulative novom odbrambenom i operativnom konceptu OS BiH,

3. Uspostavljanju funkcionisanja sistema aktivne rezerve OS.

c) Ciljevi usmjereni na povećanje efikasnosti OS BiH:

1. Popuni OS profesionalnim vojnim osobljem i pripadnicima aktivne rezerve na dobrovoljnoj osnovi,

2. Realizaciji planiranog razmještaja komandi i jedinica OS na perspektivnim lokacijama uz smanjenje njihovog broja u budućnosti,

3. Rješavanju pitanja suvišnog, zastarjelog, neispravnog i neperspektivnog naoružanja i vojne opreme.

U podršci realizacije planiranih razvojnih ciljeva modernizacije OS u

svim oblastima realizovat će se niz projekata po prioritetima, a prema sljedećim kriterijumima:

Prioriteti prvog nivoa: Projekti i zadaci koji neposredno utiču na izgradnju i dostizanje ključnih operativnih sposobnosti neophodnih za izvršenje zakonom predviđene misije i zadataka OS BiH sa težištem na ispunjavanju međunarodnih obaveza BiH.

Prioriteti drugog nivoa: Projekti i zadaci koji neposredno utiču na izgradnju i uređenje konceptualnog, doktrinarnog i normativnog okvira za djelovanje OS i time direktno utiču na dostizanje zahtjevanog i potrebnog nivoa operativne i borbene spremnosti OS.

Prioriteti trećeg nivoa: Projekti i zadaci koji neposredno utiču na povećanje operativne efikasnosti OS i racionalnu upotrebu raspoloživih resursa.

U Planu razvoja i modernizacije Oružanih snaga BiH, analitički je prikazano postojeće stanje po različitim oblastima, kao i rizici koji bi bili uzrokovani zadržavanjem postojećeg stanja te njihov uticaj na zahtijevane operativne sposobnosti. Planom su razrađene mogućnosti kratkoročnog ublažavanja rizika te projekti i zadaci po rodovima, službama i godinama do 2020. godine, čijom implementacijom bi se potpuno eliminisali rizici u dostizanju potrebnih operativnih sposobnosti.

Vojne uniforme

Kompletna procedura nabavke novih vojnih uniformi krenula je početkom 2009. godine, da bi se do polovine godine okončalo ugovaranje nabavke prve količine uniformi od 350 kompleta sa kojima je izvršeno prioritarno oblačenje Vojnog orkestra i Počasne jedinice, kao i vojno-diplomatskih predstavnika BiH. Daljna dinamika nabavke ovih uniformi za ostale pripadnike OS BiH realizuje se po planu, u zavisnosti od dinamike priliva finansijskih sredstava planiranih za ovu namjenu.

Prva zvanična promocija novih službenih i svečanih vojnih uniformi za pripadnike OS BiH izvršena je 29.11.2010. godine.

U ovom izdanju ukratko predstavljamo podjelu i vrste vojnih uniformi pripadnika OS BiH.

Podjela uniformi OS BiH :

Prema namjeni:

- službena uniforma;
- svečana uniforma;

Prema vidovima:

- uniforme KoV;
- uniforme VSIPVO;

Prema korisnicima:

- uniforme generala (muškaraca/žena);
- uniforme oficira (muškaraca/žena);
- uniforme podoficira i kadeta (muškaraca/žena);

Orme u Oružanim snagama BiH

Prema uslovima korišćenja:

- ljetni komplet uniforme i
- zimski komplet uniforme.

Vrste službenih uniformi OS BiH i korisnici

Službena uniforma OS BiH dijeli se

u dvije kategorije i to:

službena uniforma KoV (ljetni i zimski komplet) i službena uniforma VS i PVO (ljetni i zimski komplet).

Objе kategorije službenih uniformi razlikuju se po korisnicima uniforme:

- uniforma za generale - nose je svi oficiri u rasponu čina brigadni general - general-pukovnik;
- uniforma za oficire – nose je svi oficiri u rasponu čina potporučnik

- brigadir

- uniforma za podoficire i kadete - nose je svi podoficiri i kadeti na školovanju u vojnim školama.

Vrste svečanih uniformi OS BiH i korisnici

Svečanu uniformu OS BiH nose pripadnici oba vida, a razlikuje se po korisnicima uniforme, i to:

- Uniforma za generale (komplet za sve vremenske prilike);
- Uniforma za oficire (komplet za sve vremenske prilike);
- Uniforma za podoficire (komplet za sve vremenske prilike);
- Uniforma za pripadnike Počasne

jedinice OS BiH (ljetni i zimski komplet);

- Uniforma za pripadnike Vojnog orkestra OS BiH (ljetni i zimski komplet).

Ostale uniforme na upotrebi u OS BiH

Pored navedenih vrsta uniformi koje su na upotrebi u OS BiH, svi pripadnici OS BiH zaduženi su kompletima Jedinствene terenske uniforme OS BiH (digitalna šara).

Jedinstvenu terensku uniformu OS BiH nose vojnici po ugovoru u OS BiH, prilikom obavljanja svakodnevnih radnih zadataka i aktivnosti u službi, dok ostala profesionalna vojna lica (generali, oficiri i podoficiri) Jedinstvenu terensku uniformu nose prilikom realizacije aktivnosti u terenskim uslovima i drugim aktivnostima u skladu sa važećim uputstvima i procedurama iz ove oblasti. Na prijedlog ZŠ OS BiH, Ministarstvo odbrane BiH je usvojilo i pokrenulo pitanje nabavke specijalne letачke opreme za 110 (stotinu deset) pripadnika za rangirane i nerangirane članove posada.

Pored naprijed navedenih kompleta specijalne uniforme, u OS BiH se koriste i različiti drugi kompleti specijalne i radno-zaštitne opreme.

Značaj i uloga parlamentarnog

Pripadnici Oružanih snaga, u skladu s preporukom Parlamentarne skupštine Vijeća Evrope, smatraju se uniformiranim građanima koji moraju uživati jednake osnovne slobode, uključujući i one definirane Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i Evropskom socijalnom poveljom. To znači da moraju imati mehanizme zaštite svojih prava i dostojanstva kao i svi ostali građani, u skladu s ograničenjima koje nameću specifični zahtjevi obavljanja vojnih dužnosti. Evidentno je da se od pripadnika Oružanih snaga ne može očekivati da poštuju međunarodno humanitarno pravo i ljudska prava tokom svog djelovanja ukoliko se poštivanje ljudskih prava ne osigura u redovima vojske, zbog čega je svijest o zaštiti ljudskih prava nužno širiti u svim segmentima oružanih struktura jedne zemlje. Institucija parlamentarnog vojnog povjerenika BiH uspostavljena je Zakonom o parlamentarnom vojnom povjereniku BiH, koji je na sna-

gu stupio 07.07.2009. godine. Ovim je uspostavljen novi institut u oblasti zaštite ljudskih prava i sloboda, specijaliziran isključivo za zaštitu ljudskih prava i sloboda vojnih lica i kadeta u Oružanim snagama BiH

i Ministarstvu odbrane BiH. Zajednička komisija za odbranu i sigurnost BiH za prvog parlamentarnog vojnog povjerenika BiH imenovala je Boška Šiljegovića. Mandat prvom vojnom povjereniku počeo je 16.9.2009. godine. Parlamentarni vojni povjerenik BiH nezavisan je povjerenik Parlamentarne skupštine BiH čiji je cilj jačanje vladavine

prava, zaštite ljudskih prava i sloboda vojnih lica i kadeta u OS i MO BiH, kako je to garantirano Ustavom BiH i međunarodnim sporazumima. Predviđeno je da vojni povjerenik radi na profesionalnim osnovama, ne zastupajući, ne štiteći niti podržavajući interese bilo koje političke stranke, registrirane organizacije ili udruženja, ili bilo kojeg naroda u BiH.

Ciljevi uspostave institucije vojnog povjerenika

Cilj uspostave funkcije parlamentarnog vojnog povjerenika BiH je povećanje povjerenja u vojni sektor putem stvaranja veće transparentnosti u cijeli administrativni proces koji se provodi u MO i OS BiH, bez dovođenja u pitanje vojne hijerarhije, autoritet vojnog komandnog lanca ili smanjenja vojne gotovosti. Vojni povjerenik je nezavisan i za svoj rad odgovara Parlamentarnoj skupštini BiH.

Profesionalizam i etičko ponašanje vojnih lica

Povjerenje građana Bosne i Hercegovine u lični integritet i vjernost Ustavu i zakonima Bosne i Hercegovine od strane njenih pripadnika, kao i u osposobljenost Oružanih snaga BiH, nijednog trenutka ne smije biti dovedeno u pitanje. Omogućavanje i podrška stabilnosti i integraciji Bosne i Hercegovine u strukturu evroatlantske bezbjednosti ne smiju biti kompromitovani ni

prijašnjim, ni sadašnjim djelima bilo kog pripadnika, a posebno visokih zvaničnika Oružanih snaga i Ministarstva odbrane BiH. U skladu s tim, stupanjem na snagu Zakona o odbrani i Zakona o službi u OS BiH 01. januara 2006. godine uspostavljen je Generalni inspektorat kao zasebna cjelina MO BiH sa misijom da osigura da se vojna lica ponašaju u skladu sa zakonom i drugim propisima koji se odnose na sukob interesa, profesio-

sionalizam i etičko ponašanje. U suštini Generalni inspektorat MO BiH vuče korijene iz 1999. godine kada je od strane Komandanta SFOR-a uspostavljen Ured generalnog inspektora sa osnovnim zadatkom da nadzire poštovanje vojnog dijela Opšteg okvirnog sporazuma za mir i Poglavlja 14 Uputstva stranama Komandanta EUFOR-a i Komandanta NATO-a. Danas sistem inspektora, pored Generalnog inspektorata MO BiH, čine i inspektori u komandama i jedinicama OS BiH. Sistem inspektora svoju misiju izvršava kroz funkcije obuke, pružanja pomoći i provođenje istraga i preliminarnih istraga. Obuka iz oblasti etike i profesionalizma kao i obuka o sistemu i načinu rada inspektora se provodi sa svim novoprimitljenim pripadnicima

Parlamentarnog vojnog povjerenika BiH

Nadležnosti i ovlaštenja parlamentarnog vojnog povjerenika

Nadležnosti parlamentarnog vojnog povjerenika su istraživanje specifičnih pitanja po uputstvu Parlamentarne skupštine BiH i Zajedničke komisije za odbranu i sigurnost BiH, te istraživanje okolnosti koje upućuju na kršenje ljudskih prava i sloboda vojnih lica i kadeta na osnovu pritužbi ili na vlastitu inicijativu. U obavljanju poslova iz svoje nadležnosti vojni povjerenik ima pravo od ministra odbrane BiH i osoblja podređenog ministru zahtijevati informacije i pristup evidenciji, saslušati podnosioca pritužbe, svjedoka i stručnjaka, te prepustiti nadležnoj instituciji da riješi pitanje (saradnja s Generalnim inspektoratom). Takođe, ima pravo izdati odgovorajuću preporuku nadležnoj instituciji, podnositi godišnje i specijalne izvještaje Parlamentarnoj skupštini BiH, pitanje prosljediti nadležnim organima za krivične

ili disciplinske postupke, zahtijevati izvještaje od ministra odbrane BiH i u bilo kojem trenutku posjetiti jedinice i komande OS BiH. Svako vojno lice ili kadet u OS i MO BiH ima pravo neposredno kontaktirati s vojnim

povjerenikom, bez posredovanja zvaničnih službi, te podnijeti pritužbu. U slučaju predaje pritužbe nadležnoj jedinici u kojoj podnosilac služi, odgovorno lice obavezno je u što kraćem roku, mimo linije komandovanja i kontrole, pritužbu na napikladniji način uputiti vojnom povjereniku. U toku 2010. godine

zaprimljeno je 132 pritužbe, koje se prema sadržini i problemima koji su njima obuhvaćeni, mogu podijeliti u sljedeće grupe, i to:

1. statusna pitanja u vezi s okončanjem profesionalnog angažmana u OS BiH - 48
2. proces unapređenja pripadnika Oružanih snaga BiH kroz postupak činovanja - 31
3. primjena Zakona o plaćama i naknadama u institucijama BiH, posebno u segmentu koji se odnosi na naknadu troškova stanovanja i prijevoza - 23
4. ostala pitanja - 2
5. obraćanje civila angažovanih u Oružanim snagama BiH - 23
6. anonimne pritužbe - 5

Ured parlamentarnog vojnog povjerenika BiH riješio je 75 pritužbi.

Inače, vojni povjerenik tokom 2010. godine posjetio je 27 kasarni Oružanih snaga BiH.

OS BiH u Centru za osnovnu obuku, kao i sa svim ostalim pripadnicima OS BiH u komandama i jedinicama OS BiH. Funkcija pružanja pomoći predstavlja neformalni proces prikupljanja informacija u cilju rješavanja određenih problema i predstavlja svojevrsnog vojnog ombudsmena unutar OS i MO BiH. Za razliku od pružanja pomoći preliminarne istrage i istrage su više formalizovani postupci koje provode inspektori u vezi sa utvrđivanjem činjenica neophodnih kako bi naredbodavnom organu dali osnovu za odlučivanje i djelovanje i često sadrže navode o nepropisnom postupanju od strane nekog pojedinca. Pored ovih funkcija, Generalni inspektorat MO BiH je aktivno učestvovao u izradi propisa koji regulišu njegova ovlaštenja i metode rada.

Aktivnosti na izradi dokumenta "Pregled odbrane"

Izrada dokumenta „Pregled odbrane“ vrši se u okviru partnerskog cilja PG 0001 "Odbrambeni planovi", koji je definisan dokumentom Proces planiranja i revizije (PARP), usvojenim od strane članica NATO-a u februaru 2009.godine. Dokumentom Individualni partnerski akcioni plan (IPAP) usaglašena je potreba izrade navedenog dokumenta.

Aktivnosti vezane za izradu navedenog dokumenta se odvijaju u koordinaciji sa NATO štabom u Sarajevu i Briselu, te kompanijom MPRI, kao i Ministarstvom odbrane Kraljevine Norveške, sa kojima je usaglašen

koncept i metodologija izrade "Pregleda odbrane". Završena je radna verzija svih poglavlja dokumenta i osnovni elementi Plana modernizacije Oružanih snaga BiH. Predstoje potrebna usaglašavanja sa Pred-

Žene u Oru

sjedništvom BiH i Zajedničkom komisijom za odbranu i sigurnost Parlamenta BiH, nakon čega će se pristupiti izradi konačnog prijedloga dokumenta "Pregled odbrane". Proces izrade "Pregleda odbrane" podrazumijeva izradu potrebnog broja pregleda, studija i analiza o postojećem stanju, te definisanje ciljeva programa izgradnje tog sistema na dugoročnoj osnovi koji bi u načelu pokrивao period od 2010. do 2020. godine.

Ciljevi izrade dokumenta „Pregled odbrane“ su: izrada sveobuhvatne analize trenutnog stanja odbrambenog sektora u BiH, definisanje potrebnih sposobnosti Oružanih snaga BiH u skladu sa ustanovljenim odbrambenim izazovima, zadacima i misijama, definisanje osnova vizije i dugoročnog razvoja Oružanih snaga BiH, omogućavanje daljnjeg procesa euroatlantskih integracija.

Dokument „Pregled odbrane“ će nakon usaglašavanja u Ministarstvu odbrane i ZŠ OS BiH odobriti Predsjedništvo BiH, te Parlamentarna skupština BiH sa aspekta prihvatanja "Plana modernizacije Oružanih snaga BiH" koji je vezan za buduća finansijska ulaganja u odbrambeni sektor. Kada bude usvojen, ovaj dokument će biti osnova za usklađivanje određenog broja zakona, odluka i drugih akata na svim nivoima u BiH kojim su definisana pitanja iz sigurnosnog i odbrambenog sektora.

Od 9.073 popunjenih formacijskih - radnih mjesta u komandama i jedinicama Oružanih snaga BiH, 507 formacijskih - radnih mjesta popunjeno je licima ženskog spola i to: oficira - 55, podoficira - 125, vojnika - 168 i CL - 159.

PREGLED

zastupljenosti žena u popuni OS BiH po činovima

Kategorija	Lični čin	SVEGA	
PROFESIONALNA VOJNA LICA	Oficiri	Brigadir	1
		Pukovnik	4
		Major	9
		Kapetan	20
		Poručnik	7
		Potporučnik	14
		SVEGA OFICIRA	55
	Podoficiri	Zastavnik I klase	4
		Zastavnik	7
		Stariji vodnik I klase	23
		Stariji vodnik	35
		Vodnik	56
		SVEGA PODOFICIRA	125
		Vojnici	Kaplar
	Vojnik I.klase		28
	Vojnik		122
	SVEGA VOJNIKA		168
	SVEGA PVL		348
	Civilna lica		159
	UKUPNO ŽENA U OS BiH		507

Žene koje se nalaze u OS BiH uglavnom su završile civilne škole, a obrazovanje za vojnički poziv upotpunile su kroz razne individualne i institucionalne edukacije. Mjerilo uspješnosti je, kao i u drugim vojskama, lični čin i dužnost koja se obavlja. Zastupljene su u svim rodovima i službama, od sanitetske, preko pješadijske, intendantske, informatičke, finansijske, personalne, te administrativno-tehničke, do određenih dužnosti u oblasti telekomunikacija, logističke dužnosti kao što su rukovaoci, ali i kuhari i pomoćno osoblje u kuhinjama i restoranima.

Pripadnice OS BiH učestvovala su i u misijama podrške miru u Etiopiji, Eritreji i Iraku. Prva rotacija Pješadijske jedinice Oružanih snaga BiH u Afganistanu, u svom sastavu, također ima ženu. Žene su, dakle, prisutne u mi-

rovnim operacijama u najzahtjevnijoj formi kao vojni posmatrači, demineri i pješadinci. Primjetno je povećanje interesa mladih žena za profesionalnu vojnu službu u Oružanim snagama BiH, što potvrđuje prijem novih generacija vojnika putem Javnih oglasa. Potrebno je, također, naglasiti da je od ukupnog broja prijavljenih

kandidata, značajan broj djevojaka uspješno završilo obuku, sa odličnim rezultatima.

žanim snagama BiH

Rodna ravnopravnost

Predstavnici/ce Ministarstva odbrane BiH proteklih godina aktivno su učestvovali u radu Agencije za ravnopravnost spolova BiH i drugim aktivnostima kroz koje se afirmirala rodna ravnopravnost. Oni su ujedno i članovi Koordinacionog tijela za implementaciju UN Rezolucije 1325 u Bosni i Hercegovini. Veoma bitne aktivnosti odvijale su se kroz realizaciju sadržaja Gender akcionog plana (GAP) Bosne i Hercegovine, učešće u Radnoj grupi za izradu Akcionog plana za implementaciju UN Rezolucije 1325 u Bosni i Hercegovini za period 2010 – 2013. (objavljen u "Službenom glasniku BiH", broj 92 od 8. novembra 2010. godine), gdje su jasno definisani ciljevi i aktivnosti, od vitalnog značaja za implementaciju ove Rezolucije u Bosni i Hercegovini, iz nadležnosti Ministarstva odbrane BiH. Bitno je istaći da je Bosna i Hercegovina prva zemlja u regionu koja

je usvojila Akcioni plan za implementaciju UN Rezolucije 1325 i jedina od 19 zemalja u svijetu koje imaju usvojen ovaj plan. Ministarstvo odbrane BiH je u cilju unaprijeđenja stanja u ovoj oblasti ostvarilo saradnju i sa EUFOR-om, NATO štabom u Sarajevu i PSOTC-om. Pripadnici/ce Ministarstva odbrane i Oružanih snaga BiH su učestvovali na radionicama, koje su organizovali NATO štab u Sarajevu i PSOTC, a vezane su za unaprijeđenje položaja žena u Sektoru sigurnosti.

Poštivanje principa ravnopravnosti spolova u MO i OS BiH

Kada je u pitanju poštivanja principa ravnopravnosti spolova u MO i OS BiH stanje je sljedeće:

U MO i OS BiH se poštuje princip ravnopravnosti spolova i nastoji se osigurati praktična primjena tog principa. Zakonska i podzakonska regulativa iz nadležnosti Ministarstva odbrane, i pored toga što u nju nije ugrađena rodna politika, pruža iste mogućnosti svim pripadnicima i pripadnicama MO i OS BiH. Trenutno stanje zastupljenosti žena u MO i OS BiH je, ako se ima u vidu situacija po ovom pitanju u drugim državama gdje se zastupljenost žena u Oružanim snagama kreće od 0,02 % do 18 %, zadovoljavajuće, ali postoji određeni debalans. Od ukupnog broja zaposlenih u MO BiH žene su procentualno zastupljene sa 36,4%, dok su žene u odnosu na ukupan broj

civilnih lica u OS BiH zastupljene sa 23,8%. Od ukupnog broja pripadnika OS BiH žene su procentualno zastupljene 5,4%. Promovisanjem vojnog poziva, to jeste preduzimanjem promotivnih mjera pozitivne akcije nastoje se eliminisati predrasude koje su zasnovane na ideji inferiornosti ili superiornosti bilo kog spola. Prisutno je mišljenje da je nužno nastaviti sa afirmacijom vojnog poziva unutar bosanskohercegovačkog društva, uz naglašavanje činjenice da su MO i OS BiH podjednako otvoreni za sve građane i građanke Bosne i Hercegovine, koji/e ispunjavaju propisane zakonske uslove. Evidentan je trend povećanog interesa lica ženskog spola za prijem u Oružane snage BiH: od 23 kandidatkinje, koje su se prijavile na prvi oglas, do 384, koliko se prijavilo na poslednji oglas. U nastojanju da se postojeće stanje

popune u MO i OS BiH izmjeni i da se poveća broj žena profesionalnih vojnika, kroz plan petogodišnjeg razvoja OS BiH 2010-2015. godina, predviđeno je kvantitativno i kvalitativno povećanje brojne zastupljenosti žena na 10%.

Vjerska služba u MO i OS BiH

Organizacija i način funkcioniranja cjelokupnog vjerskog života u MO i OS BiH reguliran je Pravilnikom o organizaciji i načinu funkcioniranja vjerske službe u MO i OS BiH. Pravilnik reguliše vjersku službu kao dio strukture MO i OS BiH sa zadatkom organizacije i osiguranja cjelokupnog vjerskog života u MO i OS BiH. U skladu sa tim ministar odbrane potpisao je sporazume sa Vrhbosanskom nadbiskupijom, Pravoslavnom crkvom i Islamskom vjerskom zajednicom u BiH, kojim je regulirano pitanje uspostave, organizacije i načina funkcioniranja vjerske službe u MO i OS BiH.

Vojno muftijstvo

Ministarstvo odbrane BiH je u opredjeljenju za brigu o svakom pojedincu koje treba angažirati za potrebe ciljeva odbrane i ukupne misije Oružanih snaga BiH uspostavilo Vjersku službu. Sporazum o uspostavi, organiziranju i načinu funkcioniranja Vojnog muftijstva kao sastavnog dijela jedinstvene vjerske službe u MO i OS BiH potpisan je 11.09.2007. godine. Organizir-

ranje Vojnog muftijstva ima za cilj da kroz osiguranje vjerskih prava i sloboda muslimana doprinese strateškim ciljevima funkcioniranja cjelokupnog odbrambenog sistema MO i OS. Pravilnik o organiziranju i načinu funkcioniranja vjerske službe u MO i OS BiH uređuje način funkcioniranja cjelokupnog vjerskog života muslimana, pravoslavaca, katolika i drugih. Vojno muftijstvo u sastavu vjerske službe legitimni je predstavnik Islamske zajednice u Ministarstvu odbrane i Oružanim snagama BiH. U sastavu Vojnog muftijstva postoje uredi za organiziranje vjerskog života: Ured Vojnog muftije u Ministarstvu odbrane, Ured Glavnog imama u Zajedničkom štabu OS BiH, Ured Štabnog imama i uredi brigadnih i bataljonskih imama u komandama jedinica. Ured Vojnog muftije vodi, usmje-

rava i koordinira rad vojnih imama u okviru uloge Islamske zajednice u BiH i potreba svih struktura u MO i OS BiH. Vojni imami su savjetnici komandanata iz oblasti razumijevanja vjerskih potreba muslimana. Obezbeđuju adekvatne uslove za obredne aktivnosti, predvode vjerske obrede i brinu da svi oblici vjerskog života budu realizirani na primjeren način. Vojni imami na adekvatan i smislen način daju upute o moralu i etici, te pružaju potrebnu podršku svim pripadnicima Oružanih snaga BiH u redovnim i vanrednim situacijama. Vojni imami, neposrednim kontaktima i drugim metodama, doprinose boljim međuljudskim odnosima. Oni prate islamski kalendar i pripremaju program za obilježavanje značajnih datuma, planiraju i predlažu uređenje prostora, te provode niz drugih aktivnosti iz ove oblasti. U sastavu Vojnog muftiluka je 13 imama koji u određenom okolinostima, na svim vojnim lokacijama organiziraju vjerski život. S tim u vezi u osamnaest vojnih mesdžida je organizirano obavljanje dnevnih namaza, džuma namaz petkom u deset vojnih mesdžida, dok su na ostalim lokacijama obezbijede ni uslovi za propisane obrede muslimana. Vojni imami učestvuju u vojnim i kulturno-vjerskim manifestacijama, a u vojnim mesdžidima obilježavaju značajne datume iz islamskog kalendara.

Vojno muftijstvo u sistemu odbrane upotpunjuje Vjersku službu MO i OS BiH razvijanjem kvalitetne saradnje sa svim činiocima društvene strukture. Angažirani kadrovi su stalno u procesu usavršavanja rada za pripremu i odgovore na sve izazove koji se provode i mogu postaviti pred odgovorne u sistemu odbrane.

Kancelarija pravoslavnog dušebrižništva

U skladu sa Sporazumom i Pravilnikom o vjerskoj službi u MO i OS BiH, Pravoslavno dušebrižništvo je zaduženo za organizaciju vjerskog života pravoslavnih vjernika-pripadnika MO i OS BiH. Od formiranja do danas, ova posebna organizacijska cjelina u MO BiH svoj rad temelji na objektivnim vojnim potrebama. Stečena iskustva u radu doprinose značajnom napretku u ispunjavanju vjerskih sloboda i prava svih pripadnika MO i OS BiH. Profesio-

nalno učešće vojnih sveštenika u OS BiH ima pozitivan uticaj na cjelokupan razvoj sistema odbrane BiH. Rezultat toga je poboljšanje međusobne komunikacije i odnosa u radu svih vojnih lica. Aktivnosti

Pravoslavnog dušebrižništva sprovode se na osnovu smjernica Svetog arhijerejskog sinoda SPC, koji preko nadležnog vojnog Arhijereja ostvaruje uvid o stanju vjerskog života pravoslavnih vjernika u vojsci BiH. Realizaciju pomenutih aktivnosti omogućuje Godišnji plan rada koji odobrava ministar odbrane BiH. Cilj je uspostavljanje unutrašnje snage zajednice, koja se ogleda u njegovanju duhovnih vrijednosti čovjeka. Shodno tome, akcenat u radu predstavnika Pravoslavnog dušebrižništva jesu bogoslužbene aktivnosti (redovna i praznična bogoslužnja, institucionalno obilježavanje značajnih praznika, obilježavanje godišnjica VRS, pomeni stradalim braniocima otadžbine i dr.). Takođe, veoma je značajan i duhovnički rad koji se manifestuje kroz lična duhovna savjetovanja, molitveno-duhovne skupove i dr. U cilju jačanja moralne svijesti i potrebe za duhovnim uzdizanjem u životu i radu vojnih lica, organizuju se razna predavanja, projekcije filmova i razgovori o temama vjerskog života i kulturno-istorijskog nasleđa, kao i distribucija knjiga i časopisa vjerskog sadržaja. Ovakav vjerski i edukativni rad doprinosi jačanju međusobne komunikacije i uzajamnom poštovanju, čiji su vrhunac svestrana uvažavanja svih pripadnika OS BiH. Poklonička putovanja predstavljaju sintezu svih navedenih aktivnosti, i ona se trudom i zalaganjem vojnih sveštenika održavaju redovno. Funkcioniranje vjerske službe daje najbolji primjer ispunjavanja obaveza i težnji BiH na putu ka evropskim i evroatlanskim integracijama. Ovo je naročito izraženo prihvatanjem iste kao osnovne potrebe, a ne obaveze, od strane pripadnika OS BiH. Pravoslavno dušebriž-

ništvo će djelovati sa istom tendencijom u narednom periodu, a prema uslovima koje obezbjeđi MO BiH. Nakon dvoipogodišnjeg rada već se naziru jasne konture povjerenja izgrađenog u odnosima vjernih-vojni sveštenik, što doprinosi upoznavanju osnova pravoslavne vjere i odnosu prema Crkvi u cjelini. Vojni sveštenici će i ubuduće svojim ličnim životom, radom i hrišćanskim odnosom prema bližnjima ukazivati na pravi put svima onima koji čeznu za spasenjem.

Ured katoličkog dušobrižništva

Ured katoličkog dušobrižništva postao je sastavni dio jedinstvene vjerske službe u Ministarstvu odbrane i Oružanim snagama BiH na osnovu Sporazuma o uspostavi, ustrojstvu i načinu djelovanja katoličkog dušobrižništva zaključenog 11. septembra 2007. godine između Vijeća ministara BiH i Vrhbosanske nadbiskupije. Aktivnosti Ureda katoličkog dušobrižništva odnose se na organiziranje misnih i drugih liturgijskih slavlja za vjernike – katolike uposlenike MO BiH, vojnike, podoficire, oficire i civilna lica u OS BiH, duhovne pripreme na Božić i Uskrs, hodočašća,

duhovne vježbe, organiziranje predavanja, organiziranje konferencija i okruglih stolova, nabavku i distribuciju katoličkog tiska, izdavačku djelatnost i pripremanje vijesti za Katoličku tiskovnu agenciju Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine o vjerskim događanjima koje organiziraju Ured katoličkog dušobrižništva MO BiH i Uredi katoličkog dušobrižništva u OS BiH. Katoličko dušobrižništvo u Ministarstvu odbrane i Oružanim snagama BiH je svojim aktivnostima postalo grana u cjelokupnom pastoralnom životu Katoličke crkve na ovim prostorima. Sveti otac Benedikt XVI osnovao je 01.02. 2011. godine Vojni ordinarijat u Bosni i Hercegovini, te imenovao mons. dr. Tomu Vukšića prvim vojnim biskupom.

51. Svjetsko vojno prvenstvo u skijanju

U organizaciji Ministarstva odbrane i Oružanih snaga BiH, na olimpijskim planinama Igmanu, Jahorini i Bjelašnici od 21. do 26. 02. 2011.

godine održano je 51. Svjetsko vojno prvenstvo u skijanju. Takmičilo se u četiri discipline i to: alpska disciplina veleslalom i nordijskim disciplinama biatlon, patrolno trčanje i cross country, u muškoj i ženskoj konkurenciji. Na Jahorini su bila takmičenja u disciplinama biatlon za muškarce i žene i patrolnom trčanju, na Igmanu su održana takmičenja u nordijskom trčanju na 10 i 15 km, a na Bjelašnici su održane

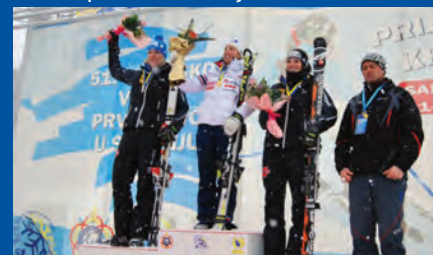
trke u veleslalomu. Ukupno se takmičilo 325 sportista iz 23 države, a Oružane snage BiH predstavljalo je 23 takmičara i jedna takmičarka.

Sa pripremama za organizaciju Svjetskog prvenstva se počelo nakon što je Generalna skupština CISM-a na 64. zasjedanju u maju 2009. godine u Surinamu donijela odluku da se organizacija 51. Svjetskog vojnog prvenstva u skijanju povjeri Ministarstvu odbrane i Oružanim snagama BiH. Pripreme su podrazumijevale angažovanje svih kapaciteta Oružanih snaga BiH, prije svega angažovanje inženjerskih jedinica koje su zaslužne za odlično infrastrukturno uređenje staza, prilaznih puteva, objekata za smještaj takmičara i borilišta i lokacija na kojima su se takmičenja održavala. Također, angažovani su kapa-

citeti OS BiH za sveobuhvatnu logističku, telekomunikacijsku, sigurnosnu podršku i medijsku podršku. Sve ovo je realizirano uz potpuno ljudsko i materijalno angažovanje svih pripadnika OS BiH.

Ministarstvo odbrane i Oružane snage BiH su za organizaciju 51. Svjetskog vojnog prvenstva u skijanju dobili sve pohvale, a optimalno pripremljene staze na olimpijskim borilištima i kapaciteti koji su bili na raspolaganju takmičarima i gostima, pokazali su spremnost za organiziranje i najvećih svjetskih takmičenja. Ovo značajno vojno prvenstvo održano je pod okriljem CISM – Međunarodna vojna sportska asocijacija, koja broji 133 zemlje članice iz Europe, Afrike, Azije i Amerike. CISM

organizacija svjetskih vojnih prvenstava ima za cilj promociju sportskih aktivnosti među pripadnicima Oružanih snaga kao sredstvo jačanja mira u svijetu. Ovaj ideal se ostvaruje kroz moto CISM-e "Prijateljstvom kroz sport".

Oružane Snage BiH su na 62. Generalnoj skupštini CISM-a, koja je održana u Burkina Faso maja 2007. godine, primljene u članstvo CISM-a kao 128. članica.

Bosne i Hercegovine
Босне и Херцеговине